

აბასთუმანში ასტროფიზიკური ობსერვატორიის რეაბილიტაცია,
ადიგენის მუნიციპალიტეტი

ქვე-პროექტის გარემოსდაცვითი მიმოხილვა

რეგიონალური განვითარების მესამე პროექტი
დაფინანსებული მსოფლიო ბანკის მიერ

ნოემბერი, 2017

ქვე-პროექტის აღწერა

ქვე-პროექტი „ევგენი ხარაძის სახელობის ასტროფიზიკური ობსერვატორიის რეაბილიტაცია“ ითვალისწინებს:

- ავტოსადგომის მოწყობას;
- საზოგადოებრივი ტუალეტის მოწყობას;
- ტელესკოპი AZT-11 ცენტრალური შენობის რეაბილიტაციასა და მისი მიმდებარე ტერიტორიის მოწყობას;
- არსებული საბაგიროს რეაბილიტაციას.

ქვე-პროექტი მდებარეობს ადიგენის მუნიციპალიტეტში, სამხრეთ საქართველოში, თბილისიდან 250 კმ-ის დაშორებით. 1932 წელს, აკადემიკოსმა ევგენი ხარაძემ დაარსა ობსერვატორია მთა ყანობილზე, კურორტ აბასთუმანთან ახლოს. ობსერვატორია უკავშირდება კურორტ აბასთუმანს საბაგიროთი, რომელიც გაივლის ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკის ტრადიციული გამოყენების ზონაში.

ობსერვატორია და მისი მიმდებარე ტერიტორია წარმოადგენს კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლს.

ქვე-პროექტი ითვალისწინებს შემდეგი სამუშაოების განხორციელებას:

ტელესკოპი AZT-11 ცენტრალური შენობისა და მისი მიმდებარე ტერიტორიის რეაბილიტაცია-ობსერვატორია წარმოადგენს სამსართულიან შენობას ღია ტერასებით, კოშკითა და გუმბათით. ქვე-პროექტი ითვალისწინებს შენობის ძირითადი ნაწილის რეაბილიტაციას, გარდა კოშკისა და გუმბათისა, ამ შეთხვევაში სამუშაოები მხოლოდ ფასადის რეაბილიტაციით შემოიფარგლება.

შენობის პირველ სართულზე განთავსდება მისაღები დარბაზი (37 მ²), საგამოფენო სივრცე (103 მ²), ვიზიტორთა ცენტრი (54 მ²), ობსერვატორიის ვირტუალური ლაბორატორია (62 მ²), კაფე (82 მ²), 3 საპირფარეშო ქალებისთვის, მამაკაცებისა და შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირებისთვის (21 მ²) და დამხმარე სათავსოები (75 მ²). მეორე სართულზე განთავსდება სამკითხველო დარბაზი (55 მ²), ა საცავი (51.2 მ²), ოთახი თანამშრომელთათვის (85 მ²), ხოლო მესამე სართული განკუთვნილი იქნება თანამშრომელთათვის (122 მ²).

შენობის შესასვლელი ძველი კიბის ნაცვლად გაკეთდება ახალი კიბეები.

ქვე-პროექტის ფარგლებში ასევე მოხდება ღია ტერასების რეაბილიტაცია, რაც გულისხმობს სამ სართულზე მეტალის მოაჯირების მოწყობას, ხოლო კოშკის გარშემო ტერასა აღიჭურვება ალუმინის პროფილების ქვეშის მოაჯირებით .

ობსერვატორიის ჩამდინარე წყლები დაუკავშირდება არსებულ საკანალიზაციო სისტემას. დიზაინის მიხედვით შენობა აღიჭურვება ელექტრო გათბობის სისტემით, ხანძარსაწინააღმდეგო სიგნალიზაციით, ინტერნეტით და დაერთდება ცენტრალური წყალმომარაგების სისტემაზე.

ქვე-პროექტის ფარგლებში ასევე გათვალისწინებულია ობსერვატორიის მიმდებარე ტერიტორიის კეთილმოწყობა, კერძოდ, შენობის გარშემო ტერიტორია მოიკირწყლება ბეტონის დეკორატიული ფილებით (1600 მ²), დაიგება ასფლატის ფენა (2115 მ²), მოეწყობა გარე განათება და განთავსდება ბაღის სკამები და ნაგვის ურნები. იგეგმება არსებული შადრევნის რეაბილიტაცია, რაც გულისხმობს ფსკერის ამოწმენდას, არსებული ბაზალტის ფილების დემონტაჟსა და გრანიტის ფილებით მოპირკეთებას. სარეაბილიტაციო ტერიტორიისთვის მოეწყობა სადრენაჟე სისტემა, საიდანაც წყალი განიტვირთება ახლო მდებარე ხევში.

შენობა და მისი მიმდებარე ტერიტორია, რომლის რეაბილიტაციაც იგეგმება რეგისტრირებულია, როგორც სახელმწიფო საკუთრება, ხოლო სარგებლობის უფლება მინიჭებული აქვს ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტს. გამომდინარე იქიდან, რომ ობსერვატორია და მისი მიმდებარე ტერიტორია წარმოადგენს კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლს, სსიპ საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი სამუშაოების დაწყებამდე მიმართავს საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოს ძეგლზე სამუშაოების წარმოების ნებართვის მისაღებად.

საზოგადოებრივი საპირფარეშოს მოწყობა: ტელესკოპის AZT-11 ცენტრალური შენობის სიახლოვეს მდებარე ყოფილი ფოსტის ოფისის შენობაში მოეწყობა საზოგადოებრივი საპირფარეშო, მათ შორის შეზღუდული შესაძლებლობების ქვეშ პირებისთვის. შენობის ჩამდინარე წყლები დაუკავშირდება ცენტრალურ საკანლიზაციო სისტემას. შენობა, განკუთვნილი საპირფარეშოსთვის რეგისტრირებულია, როგორც სახელმწიფო საკუთრება, ხოლო სარგებლობის უფლება მინიჭებული აქვს ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტს.

ავტოსადგომის მოწყობა: ქვე-პროექტის ფარგლებში იგეგმება 10 ავტომობილისთვის ავტოსადგომის მოწყობა, რომელიც განთავსდება ფოსტის ოფისისა და რეფრაქტორის შენობის მიმდებარედ. საფოსტო ოფისთან შესაძლებელი იქნება 4 მსუბუქი ავტომობილისა და 2 ავტობუსის გაჩერება, ხოლო რეფრაქტორის შენობასთან მხოლოდ 4 მსუბუქი ავტომობილის.

ტერიტორიაზე არის საკმარისი სივრცე სატრანსპორტო საშუალებების მარტივი მანევრირებისა და გაჩერებისთვის.

მიწის ნაკვეთების განკუთვნილი ავტოსადგომისთვის, რეგისტრირებულია, როგორც სახელმწიფო საკუთრება. ხოლო, სარგებლობის უფლება აქვს ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტს.

არსებული საბაგიროს რეაბილიტაცია: ობსერვატორია კურორტ აბასთუმანს უკავშირდებოდა საბაგიროთი. ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია საბაგიროს ქვედა და ზედა სადგურების, რეაბილიტაცია, შუალედური საყრდენების შეღებვა, ახალი მზიდი და გამწევი ბაგირებისა და კაბინების დამონტაჟება. საბაგირო ხაზი გადის ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკის ტრადიციული გამოყენების ზონაში, თუმცა რეგისტრირებულია, როგორც სახელმწიფო საკუთრების ხაზოვან ნაგებობად. საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს საჯარო სამართლის იურიდიული პირის -დაცული ტერიტორიების სააგენტოს თავმჯდომარის 2017 წლის 2 აგვისტოს # 5/ა735 ბრძანების თანახმად, საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდს მიენიჭა სარეაბილიტაციო სამუშაოების განხორცილებისთვის სპეციარგებლობის უფლება.

გამომდინარე იქიდან, რომ საბაგირო (საერთო სიგრძე- 755,95 მ) წარმოადგენს მე-5 კატეგორიის ხაზოვან ნაგებობას, პროექტის შეთანხმება მიმდინარეობს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროსთან.

საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდსა და ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტს შორის გაფორმებული ფინანსური ხელშეკრულების თანახმად, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი არის ვალდებული საბაგიროს, ობსერვატორიის, საზოგადოებრივი ტუალეტისა და ავტოსადგომის მოვლა-პატრონობაზე.

გარემოსდაცვითი სკრინინგი და კლასიფიკაცია

(ა) ზეგავლენის დადგენა

აქვს თუ არა ქვე-პროექტს საგრძნობი ზეგავლენა გარემოზე?	ქვე-პროექტს აქვს მცირე უარყოფითი ზემოქმედება ბუნებრივ გარემოზე და სავარაუდოდ მას ექნება გრძელვადიანი დადებითი ზეგავლენა ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე.
---	--

რაში მდგომარეობს ქვე-პროექტის
მნიშვნელოვანი დადებითი და
უარყოფითი ზეგავლენა გარემოზე?

მოსალოდნელია, რომ ქვე-პროექტს ექნება დადებითი გრძელვადიანი ზეგავლენა ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე, აბასთუმანში ობსერვატორის რეაბილიტაციის გზით. რაც თავის მხრივ გააუმჯობესებს როგორც ტურისტულ მიმზიდველობას, ასევე იქ დასაქმებული ადამიანების სამუშაო გარემოსა და პირობებს.

ტურისტების გაზრდილ ნაკადს ექნება დადებითი სოციალური ზეგავლენა დასაქმების შესაძლებლობების გაზრდის თვალსაზრისით. ქვე-პროექტის განხორციელება წვლილს შეიტანს სამცხე-ჯავახეთის რეგიონში ტურიზმზე დაფუძნებული ეკონომიკის და კულტურული მემკვიდრეობის მარშრუტების განვითარებაში.

ქვე-პროექტის განხორციელება შექმნის ადგილობრივი მოსახლეობის დასაქმების შესაძლებლობას, რაც გაზრდის მათ შემოსავალს.

ვინაიდან ქვე-პროექტი ხორციელდება კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის უშუალო სიახლოვეს, დიდია შემთხვევითი არქეოლოგიური ობიექტების გამოვლენის აღბათობა მიწის სამუშაოების დროს. ასეთ შემთხვევაში, კონტრაქტორმა დაუყონებლივ უნდა შეწყვიტოს მიწის სამუშაოები და აცნობოს მუნიციპალური განვითარების ფონდს. ფონდი თავს მხრივ აცნობებს საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს, რომელიც პასუხიმგებელი იქნება მომდევნო ქმედებებზე. სამუშაოს გაგრძელება მოხდება მას შემდეგ, რაც კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო მისცემს კონტრაქტორს ნებართვას.

მოსალოდნელი უარყოფითი ზეგავლენა ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე მოსალოდნელია, რომ იქნება მოკლევადიანი: სარეაბილიტაციო და სამშენებლო სამუშაოების შედეგად მოსალოდნელია რომ გაიზრდება მტვრის და გამონაბოლქვის ემისიები სამშენებლო მექანიზმების და ტრანსპორტის ოპერირების გამო, გაიზრდება ხმაურისა და ვიბრაციის დონე ფონურთან შედარებით, მოსალოდნელია სხვადასხვა ტიპის სამშენებლო ნარჩენების წარმოქმნა, ასევე, ტრანსპორტის მოძრაობის შეფერხებები. სამშენებლო მასალების ტრანსპორტირებამ და მძიმე ტექნიკის ინტენსიურმა მოძრაობამ შესაძლოა

	<p>გამოიწვიოს ადგილობრივი მოსახლეობისა და ვიზიტორების შეწუხება.</p> <p>ოპერირების ეტაპზე, უნდა მოხდეს წარმოქმნილი მყარი ნარჩენებისა და საკანალიზაციო წყლების გავლენის სათანადო მართვის გზით გარემოზე უარყოფითი ზეგავლენის შემცირება.</p> <p>ტურისტული ნაკადის ზრდამ შეიძლება გამოიწვიოს არაპირდაპირი უარყოფითი ზეგავლენა გარემოზე, როგორიცაა ნარჩენების წარმოქმნის ზრდა, ვანდალიზმის რისკი და სხვა.</p>
შესაძლოა ქვე პროექტს ჰქონდეს რაიმე მნიშვნელოვანი ზეგავლენა ადგილობრივ თემებზე ან სხვა ზემოქმედების ქვეშ მყოფ ადამიანებზე?	<p>პროექტის განხორციელებისას ფიზიკური და ეკონომიკური განსახლება მოსალოდნელი არ არის.</p> <p>რაიმე ნეგატიური ზეგავლენა ადგილობრივ მოსახლეობასა და მათ ეკონომიკურ საარსებო წყაროზე არ არის მოსალოდნელი. საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ არ არის ადგილობრივი მოსახლეობა. აქ არის მხოლოდ სამონასტრო კომპლექსი. შესაბამისად, სამშენებლო სამუშაოების განხორციელების შედეგად წარმოქმნილ ემისიებს, მტვერს, ნარჩენებსა და სამშენებლო ნარჩენს ექნება მინიმალური ზეგავლენა ობსერვატორიის თანამშრომლებზე.</p> <p>ბუნებრივ გარემოზე უარყოფითი ზეგავლენა, რომელიც აღწერილია ზემოთ, იქნება მოკლევადიანი და შემოფარგლული ქვე-პროექტის განხორციელების ადგილით.</p> <p>ხანგრძლივი სოციალური ზეგავლენა იქნება პოზიტიური, საზოგადოებრივი ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია-მშენებლობის შემდეგ გაიზრდება დასაქმებულთა რაოდენობა. დროებითი სამუშაო ადგილები შეიქმნება სამშენებლო სამუშაოების დროს და ადგილობრივი მოსახლეობის შემოსავალიც გაიზრდება. ეს ყველაფერი კი ხელს შეუწყობს კერძო სექტორისა და ტურიზმთან დაკავშირებული წარმოების განვითარებას. უკეთესი სატრანსპორტო პირობები შეიქმნება, რაც თავის მხრივ დაეხმარება ტურიზმის განვითარებას.</p>

	<p>უკეთესი სამუშაო გარემო-პირობები შეუქმნებათ ობსერვატორის თანამშრომლებს. გაუმჯობესდება ტრანსპორტის მდგომარეობა საბაგიროს რეაბილიტაციის შედეგად.</p>
--	--

(8) შემამსუბუქებელი ზომები

განხილული იქნა თუარა პროექტირებისას ქვე-პროექტის აღტერნატივები?	<p>ტურისტული ინფრასტრუქტურა ადაპტირებული იქნება შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირებისთვის .</p> <p>გამომდინარე იქიდან, რომ ქვე-პროექტი ითვალისწინებს არსებული ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაციას, რაიმე სხვა აღტერნატივა არ ყოფილა განხილული.</p>
რა შემარბილებელი ღონისძიებებია განსაზღვრული?	<p>სამშენებლო სამუშაოებით გამოწვეული ნეგატიური ზემოქმედების შერბილება ადვილად იქნება შესაძლებელი: სამშენებლო მოედნის დემარკაციით, ტრანსპორტის მართვით, სამშენებლო მექანიზმების კარგი მოვლა-პატრონობით, დადგენილი სამუშაო საათების დაცვით, და ნარჩენების ორგანიზებული გატანით ოფიციალურად შეთანხმებულ ადგილზე.</p> <p>მიწის სამუშაოების დროს არქეოლოგიური ობიექტის გამოვლენის შემთხვევაში, კონტრაქტორმა დაუყონებლივ უნდა შეწყვიტოს სამუშაოები და მიაწოდოს ინფორმაცია მუნიციპალური განვითარების ფონდს, რომელიც, თავის მხრივ, დაუყონებლივ აწვდის ინფორმაციას კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს. სამუშაოების განახლება შესაძლებელი იქნება მხოლოდ კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროდან წერილობითი თანხმობის მიღების შემდგომ.</p> <p>უახლოესი ნაგავსაყრელი მდებარეობს საპროექტო ტერიტორიიდან 33 კმ-ის დაშორებით სოფელ ჭაჭარაქში, ახალციხის მუნიციპალიტეტში.</p>

	იმისთვის, რომ თავიდან ავიცილოთ გარემოს დაბინძურება ჩამდინარე წყლებით, საზოგადოებრივი ტუალეტი დაერთდება ცენტრალურ კანალიზაციის სისტემაზე.
წინა მსგავსი ქვე-პროექტების განხორციელებიდან მიღებული რა გამოცდილება იქნა გათვალისწინებული პროექტირებისას?	მსგავსი პროექტების განხორციელებით მიღებული გამოცდილების საფუძველზე, პროექტი ითვალისწინებს არა მარტო ახალი შენობის მშენებლობას, ასევე ვიზიტორებისთვის დასასვენებელი ადგილის მოწყობას, მიმდებარე ტერიტორიის კეთილმოწყობას და შენობის დაერთებას ცენტრალური კანალიზაციის სისტემაზე. შენობა ადაპტირებული იქნება უნარშეზღუდულ პირებისთვის.
იყვნენ თუ არა ჩართულნი დაინტერესებული თემები? ქვე-პროექტის პროექტირებისას სათანადოდ მოხდა თუ არა მათი ინტერესებისა და ცოდნის გათვალისწინება?	მუნიციპალური განვითარების ფონდმა, ადგილობრივ მუნიციპალიტეტთან ერთად, 2017 წლის 6 ნოემბერს გამართა გარემოსდაცვითი მიმოხილვის სამუშაო ვერსიის საჯარო განხილვა დაინტერესებულ მხარეებთან ადიგენის მუნიციპალიტეტში.

D) კატეგორიზაცია და დასკვნა

სკრინინგის შედეგებზე დაყრდნობით,

ქვე-პროექტი კლასიფიცირდა, როგორც გარემოსდაცვითი კატეგორია:

A

B

C

გარემოსდაცვითი სკრინინგის დასკვნა:

1. ქვე-პროექტი უარყოფილია
2. ქვე-პროექტი მიღებულია

რისკების შეფასების საფუძველზე, ქვე-პროექტი საჭიროებს:

1. გარემოსდაცვითი ღონისძიებების საკონტროლო სიის შევსებას მცირე სამშენებლო და სარეაბილიტაციო სამუშაოებისათვის
2. გარემოზე ზემოქმედების მიმოხილვას, გარემოსდაცვითი ღონისძიებების გეგმის შემუშავების ჩათვლით

სოციალური სკრინინგი

ინფორმაცია სოციალური ზემოქმედების სკრინინგისათვის		კი	არა
1	ინფორმაცია ქვეპროექტების ობიექტების მფლობელობის და კუთვნილების სტატუსის შესახებ არის ხელმისაწვდომი და სარწმუნო? (სკრინინგი ვერ დასრულდება ზემოხსენებულის მოპოვებამდე)	✓ ¹	
2	გამოიწვევს თუ არა ქვე-პროექტის განხორციელება ხელმისაწვდომობის შეზღუდვას სამეურნეო რესურსებზე, როგორიცაა მიწა, საძოვარი, წყალი, კომუნალური მომსახურება, საჯარო სივრცე ან სხვა რესურსებზე, რომლებზეც მოსახლეობა არის დამოკიდებული?		
3	გამოიწვევს თუ არა ქვე-პროექტის განხორციელება ცალკეული პირების ან ოჯახების განსახლებას ან მოითხოვს თუ არა მიწის ნაკვეთის/ნაკვეთების (მუდმივ ან დროებით საჯარო ან კერძო საკუთრებაში არსებულის) შესყიდვას?		✓
4	გამოიწვევს თუ არა ქვე-პროექტის განხორციელება მოსავლის, ხეხილის და შინამეურნეობის ინფრასტრუქტურის (როგორიცაა დამხმარე ნაგებობები, ღობე, არხი, ბედელი, გარე საპირფარეშოები, სამზარეულო და ა.შ.) დროებით ან მუდმივ დანაკარგს?		✓
თუ ზემოთ დასმულ ნებისმიერ კითხვაზე პასუხი არის „დიახ“ (გარდა პირველი კითხვისა) მაშინ უნდა ამოქმედდეს უსაფრთხოების პოლიტიკა OP/BP 4.12 არანებაყოფლობითი განსახლება, ხოლო შემარბილებელი ღონისძიებები უნდა განხორციელდეს OP/BP 4.12 -ს და განსახლების პოლიტ-კის ჩარჩო დოკუმენტის მიხედვით.			
კულტურული რესურსების უსაფრთხოების სკრინინგის ინფორმაცია		დიახ	არა
5	საჭიროებს თუ არა ქვე-პროექტის განხორციელება მიწის სამუშაოებს ისტორიული, არქეოლოგიური ან კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტების სიახლოვეს?	✓	
თუ პასუხი მე-5 კითხვაზე არის „დიახ“, მაშინ გამოყენებული უნდა იქნას მსოფლიო ბანკის უსაფრთხოების პოლიტიკა OP/BP 4.11 - ფიზიკური კულტურული რესურსები და შემთხვევით აღმოჩენების განკარგვა უნდა განხორციელდეს OP/BP 4.11-ით და გარემოზე ზემოქმედების მართვის ჩარჩო დოკუმენტით განსაზღვრული პროცედურების შესაბამისად.			

¹მიწის ნაკვეთები, განკუთვნილი ავტოსადგომისთვის, საზოგადოებრივი ტულეტისთვის, ობსერვატორიისთვის რეგისტრირებული, როგორც სახელმწიფო საკუთრება, ხოლო სარგებლობის უფლება მინიჭებული აქვს ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტს.

გარემოზე ზემოქმედების მიმოხილვა და

გარემოსდაცვითი მართვის გეგმა

1. შესავალი

1.1 საფუძველი

საქართველოს მთავრობამ თხოვნით მიმართა მსოფლიო ბანკს მესამე რეგიონული განვითარების პროექტისთვის ფინანსური მხარდაჭერის (60 მლნ \$) თაობაზე. პროექტის საერთო ღირებულებაა 75 მლნ \$, მათ შორის 15 მლნ \$ აფინანსებს საქართველოს მთავრობა. ქვე-პროექტის განმახორციელებელი ორგანიზაციაა საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი.

რეგიონული განვითარების მესამე პროექტის მიზანს წარმოადგენს ინფრასტრუქტურული მომსახურეობისა და ინსტიტუციონალური შესაძლებლობების გაუმჯობესება, სამცხე-ჯავახეთისა და მცხეთა-მთიანეთის რეგიონის ტურიზმზე დაფუძნებული ეკონომიკის განვითარების მხარდაჭერით. მოსალოდნელია, რომ აღნიშნული კუთხით დაგეგმილი ქმედებები რეგიონის ადგილობრივ მოსახელობას მოუტანს პირდაპირ სარგებელს: საჯარო ინფრასტრუქტურის საიმედოობის, ხელმისაწვდომობის და ხარისხის გაუმჯობესების, კერძო სექტორის ინვესტიციების მოცულობის გაზრდის, განახლებული კულტურული მემკვიდრეობის ადგილებსა და ქალაქებში გაყიდვების რაოდენობის გაზრდის (ტურიზმთან დაკავშირებული საწარმოები) გზით. საერთო ჯამში, მოსალოდნელია მოსახლეობის შემოსავლის ზრდა და ცხოვრების პირობების გაუმჯობესება.

ქვე-პროექტი „აბასთუმანში ასტროფიზიკური ობსერვატორიის რეაბილიტაცია“ წარმოადგენს რეგიონული განვითარების მესამე პროექტის ნაწილს, რომელიც მომზადდება, განიხილება, დამტკიცდება და განხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობისა და მსოფლიო ბანკის პოლიტიკების შესაბამისად.

1.2 ინსტიტუციონალური სტრუქტურა

საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი არის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომლის მიზანია ხელი შეუწყოს ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების ინსტიტუციონალურ და ფინანსურ შესაძლებლობათა გაძლიერებას, ადგილობრივი ინფრასტრუქტურასა და მომსახურებაში სახსრების ინვესტირებას, ადგილობრივი მოსახლეობის ძირითადი ეკონომიკური და სოციალური მომსახურების მდგრად საფუძველზე გაუმჯობესებას. მუნიციპალური განვითარების ფონდი არის რეგიონული განვითარების მესამე პროექტის განმახორციელებელი ორგანიზაცია და პასუხისმგებელია მის ყოველდღიურ მართვაზე, გარემოსდაცვითი და სოციალური უსაფრთხოების პოლიტიკის განხორციელების ჩათვლით.

მუნიციპალური განვითარების ფონდი ამზადებს და მსოფლიო ბანკს წარუდგენს რეგიონული განვითარების მესამე პროექტის ფარგლებში ქვე-პროექტების შეფასების ანგარიშებს, რომელთაც თან ერთვის ქვე-პროექტის გარემოსდაცვითი და სოციალური უსაფრთხოების დოკუმენტები, როგორიცაა გარემოზე ზემოქმედების მიმოხილვა გარემოსდაცვითი ღონისძიებების გეგმასთან ერთად ან გარემოსდაცვითი ღონისძიებების გეგმა, რომელიც მომზადებულია მცირე სამშენებლო და სარეაბილიტაციო სამუშაოების გარემოსდაცვითი ღონისძიებების საკონტროლო სიის გამოყენებით, ასევე, საჭიროების შემთხვევაში, განსახლების სამოქმედო გეგმა.

საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდსა და ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტს შორის გაფორმებული ფინანსური ხელშეკრულების თანახმად, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი არის ვალდებული საბაგიროს, ობსერვატორიის, საზოგადოებრივი ტუალეტისა და ავტოსადგომის მოვლა-პატრონობაზე.

1.3 კანონმდებლობა და ნორმები

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ საქართველოს კანონის თანახმად (2008), ქვე-პროექტი არ საჭიროებს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას და გარემოზე ზემოქმედების ნებართვას.

ქვე-პროექტი უნდა განხორციელდეს მსოფლიო ბანკის უსაფრთხოების შემდეგი დოკუმენტების შესაბამისად:

- გარემოზე ზემოქმედების შეფასების უსაფრთხოების პოლიტიკა (OP/BP 4.01)
- ფიზიკური კულტურული რესურსების უსაფრთხოების პოლიტიკა (OP/BP 4.12)

აღნიშნული უსაფრთხოების პოლიტიკებისა და რეგიონული განვითარების მეორე პროექტის გარემოზე ზემოქმედების მართვის ჩარჩო დოკუმენტის შესაბამისად, ქვე-პროექტი კლასიფიცირდა B(+) კატეგორიად და საჭიროებს გარემოზე ზემოქმედების მიმოხილვისა და გარემოსდაცვითი მართვის გეგმის მომზადებას.

2. ქვე-პროექტის აღწერა

ქვე-პროექტი „ევგენი ხარაძის სახელობის ასტროფიზიკური ობსერვატორიის რეაბილიტაცია“ ითვალისწინებს:

- ავტოსადგომის მოწყობას;
- საზოგადოებრივი ტუალეტის მოწყობას;
- ტელესკოპი AZT-11 ცენტრალური შენობის რეაბილიტაციასა და მისი მიმდებარე ტერიტორიის მოწყობას;
- არსებული საბაგიროს რეაბილიტაციას.

ქვე-პროექტი მდებარეობს ადიგენის მუნიციპალიტეტში, სამხრეთ საქართველოში, თბილისიდან 250 კმ-ის დაშორებით. 1932 წელს, აკადემიკოსმა ევგენი ხარაძემ დაარსა ობსერვატორია მთა ყანობილზე, კურორტ აბასთუმანთან ახლოს. ობსერვატორია უკავშირდება კურორტ აბასთუმანს საბაგიროთი, რომელიც გაივლის ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკის ტრადიციული გამოყენების ზონაში.

ობსერვატორია და მისი მიმდებარე ტერიტორია წარმოადგენს კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლს.

ქვე-პროექტი ითვალისწინებს შემდეგი სამუშაოების განხორციელებას:

ტელესკოპი AZT-11 ცენტრალური შენობისა და მისი მიმდებარე ტერიტორიის რეაბილიტაცია-ობსერვატორია წარმოადგენს სამსართულიან შენობას ღია ტერასებით, კოშკითა და გუმბათით. ქვე-პროექტი ითვალისწინებს შენობის ძირითადი ნაწილის რეაბილიტაციას, გარდა კოშკისა და გუმბათისა, ამ შეთხვევაში სამუშაოები მხოლოდ ფასადის რეაბილიტაციით შემოიფარგლება.

შენობის პირველ სართულზე განთავსდება მისაღები დარბაზი (37 მ²), საგამოფენო სივრცე (103 მ²), ვიზიტორთა ცენტრი (54 მ²), ობსერვატორიის ვირტუალური ლაბორატორია (62 მ²), კაფე (82 მ²), 3 საპირფარეშო ქალებისთვის, მამაკაცებისა და შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირებისთვის (21 მ²) და დამხმარე სათავსოები (75 მ²). მეორე სართულზე განთავსდება სამკითხველო დარბაზი (55 მ²), ა საცავი (51.2 მ²), ოთახი თანამშრომელთათვის (85 მ²), ხოლო მესამე სართული განკუთვნილი იქნება თანამშრომელთათვის (122 მ²).

შენობის შესასვლელი ძველი კიბის ნაცვლად გაკეთდება ახალი კიბები.

ქვე-პროექტის ფარგლებში ასევე მოხდება ღია ტერასების რეაბილიტაცია, რაც გულისხმობს სამ სართულზე მეტალის მოაჯირების მოწყობას, ხოლო კოშკის გარშემო ტერასა აღიჭურვება ალუმინის პროფილების მქონე შუშის მოაჯირებით .

ობსერვატორიის ჩამდინარე წყლები დაუკავშირდება არსებულ საკანალიზაციო სისტემას. დიზაინის მიხედვით შენობა აღიჭურვება ელექტრო გათბობის სისტემით, ხანძარსაწინააღმდეგო სიგნალიზაციით, ინტერნეტით და დაერთდება ცენტრალური წყალმომარაგების სისტემაზე.

ქვე-პროექტის ფარგლებში ასევე გათვალისწინებულია ობსერვატორიის მიმდებარე ტერიტორიის კეთილმოწყობა, კერძოდ, შენობის გარშემო ტერიტორია მოიკირწყლება ბეტონის დეკორატიული ფილებით (1600 მ²), დაიგება ასფლატის ფენა (2115 მ²), მოეწყობა გარე განათება და განთავსდება ბაღის სკამები და ნაგვის ურნები. იგეგმება არსებული შადრევნის რეაბილიტაცია, რაც გულისხმობს ფსკერის ამოწმენდას, არსებული ბაზალტის ფილების დემონტაჟსა და გრანიტის ფილებით მოპირკეთებას. სარეაბილიტაციო ტერიტორიისთვის მოეწყობა სადრენაჟე სისტემა, საიდანაც წყალი განიტვირთება ახლო მდებარე ხევში.

შენობა და მისი მიმდებარე ტერიტორია, რომლის რეაბილიტაციაც იგეგმება რეგისტრირებულია, როგორც სახელმწიფო საკუთრება, ხოლო სარგებლობის უფლება

მინიჭებული აქვს ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტს. გამომდინარე იქიდან, რომ ობსერვატორია და მისი მიმდებარე ტერიტორია წარმოადგენს კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლს, სსიპ საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდი სამუშაოების დაწყებამდე მიმართავს საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოს ძეგლზე სამუშაოების წარმოების წებართვის მისაღებად.

საზოგადოებრივი საპირფარეშოს მოწყობა: ტელესკოპის AZT-11 ცენტრალური შენობის სიახლოვეს მდებარე ყოფილი ფოსტის ოფისის შენობაში მოწყობა საზოგადოებრივი საპირფარეშო, მათ შორის შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირებისთვის. შენობის ჩამდინარე წყლები დაუკავშირდება ცენტრალურ საკანლიზაციო სისტემას. შენობა, განკუთვნილი საპირფარეშოსთვის რეგისტრირებულია, როგორც სახელმწიფო საკუთრება, ხოლო სარგებლობის უფლება მინიჭებული აქვს ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტს.

ავტოსადგომის მოწყობა: ქვე-პროექტის ფარგლებში იგეგმება 10 ავტომობილისთვის ავტოსადგომის მოწყობა, რომელიც განთავსდება ფოსტის ოფისისა და რეფრაქტორის შენობის მიმდებარედ. საფოსტო ოფისთან შესაძლებელი იქნება 4 მსუბუქი ავტომობილისა და 2 ავტობუსის გაჩერება, ხოლო რეფრაქტორის შენობასთან მხოლოდ 4 მსუბუქი ავტომობილის. ტერიტორიაზე არის საკმარისი სივრცე სატრანსპორტო საშუალებების მარტივი მანევრირებისა და გაჩერებისთვის.

მიწის ნაკვეთების განკუთვნილი ავტოსადგომისთვის, რეგისტრირებულია, როგორც სახელმწიფო საკუთრება. ხოლო, სარგებლობის უფლება აქვს ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტს.

არსებული საბაგიროს რეაბილიტაცია: ობსერვატორია კურორტ აბასთუმანს უკავშირდებოდა საბაგიროთი. ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია საბაგიროს ქვედა და ზედა სადგურების, რეაბილიტაცია, შუალედური საყრდენების შეღებვა, ახალი მზიდი და გამწევი ბაგირებისა და კაბინების დამონტაჟება. საბაგირო ხაზი გადის ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკის ტრადიციული გამოყენების ზონაში, თუმცა რეგისტრირებულია, როგორც სახელმწიფო საკუთრების ხაზოვან ნაგებობად. საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს საჯარო სამართლის იურიდიული პირის -დაცული ტერიტორიების სააგენტოს თავმჯდომარის 2017 წლის 2 აგვისტოს # 5/ა735 ბრძანების თანახმად, საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდს მიენიჭა სარეაბილიტაციო სამუშაოების განხორცილებისთვის სპეციარგებლობის უფლება.

გამომდინარე იქიდან, რომ საბაგირო (საერთო სიგრძე- 755,95 მ) წარმოადგენს მე-5 კატეგორიის ხაზოვან ნაგებობას, პროექტის შეთანხმება მიმდინარეობს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროსთან.

საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდსა და ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტს შორის გაფორმებული ფინანსური ხელშეკრულების თანახმად, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი არის ვალდებული საბაგიროს, ობსერვატორიის, საზოგადოებრივი ტუალეტისა და ავტოსადგომის მოვლა-პატრონობაზე.

3. არსებული გარემო

ქვე-პროექტი მდებარეობს ადიგენის მუნიციპალიტეტში, სამხრეთ საქართველოში, თბილისიდან 250 კმ-ის დაშორებით. 1932 წელს, აკადემიკოსმა ევგენი ხარაძემ დაარსა ობსერვატორია მთა ყანობილზე, კურორტი აბასთუმანთან ახლოს. ობსერვატორია უკავშირდება კურორტ აბასთუმანს საბაგიროთი, რომელიც გაივლის ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკის ტრადიციული გამოყენების ზონაში.

ობსერვატორია და მისი მიმდებარე ტერიტორია წარმოადგენს კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლს. თუმცა, დღეს შენობები ძლიერ დაზიანებულია: კარები, ფანჯრები, სახურავი, კედლები და წყალმომრაგებისა და კანალიზაციის სისტემა არის ამორტიზირებული და აღარ ფუნქციონირებს.

გამომდინარე იქიდან, რომ საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს ტყეში და უფრო მეტიც გარშემორტყმულია ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკით, მისი მიმდებარე არეალი არ არის დასახლებული.

ობსერვატორია კურორტ აბასთუმანს უკავშირდებოდა საბაგირო ხაზის მეშვეობით, რომელიც ამჟამად აღარ ფუნქციონირებს. საბაგიროს ქვედა სადგური, რომელიც მდებარეობს 1292,2 მ სიმაღლეზე ზღვის დონიდან, ხოლო ზედა -1564,6 მ. საბაგიროს ელექტრონული და მექანიკური აღჭურვილობა საჭიროებს განახლებას.

საბაგირო წარმოადგენს სახელმწიფო საკუთრებას, რომლის ხაზოვანი ნაგებობა გადის ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკის ტრადიციული გამოყენების ზონის ტერიტორიაზე.

4. პოტენციური ზეგავლენის ანალიზი

4.1 სამშენებლო ფაზა

4.1.1 სოციალური ზეგავლენა

- **სოციალური საკითხების ზოგადი მომიხილვა:** სოციალურ გარემოზე მნიშვნელოვანი ზეგავლენა მოსალოდნელი არ არის.
- **განსახლების საკითხები:** ქვე-პროექტი არ ითვალისწინებს კერძო საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთების შესყიდვას, არ არის მოსალოდნელი ზეგავლენა კერძო ან იჯარით გაცემულ სასოფლო-სამეურნეო მიწებზე.
- **დასაქმების შესაძლებლობის შექმნა:** მოსალოდნელია შეზღუდული და დროებითი დადებითი ზეგავლენა მშენებლობის ფაზაში და მცირე ოპერირების ფაზაში.
- **ხმაურთან, გამონაბოლეჭვთან და ვიბრაციასთან დაკავშირებული ჯანმრთელობის საკითხები:** შეზღუდული და დროებითი.
- **სატრანსპორტე მოძრაობის დარღვევა:** ქვე-პროექტთან დაკავშირებული სატრანსპორტო მოძრაობების შედეგად, დროებით შეიზღუდება ადგილობრივი სატრანსპორტო მოძრაობა.
- **უსაფრთხოება და წვდომა:** ქვე-პროექტის ფარგლებში სამუშაოების მიმდინარეობისას შეიზღუდება სარეაბილიტაციო ობიექტის მიმდებარე ტერიტორიებზე მისასვლელი და არ ემუქრება საფრთხე არც ტრანსპორტის მოძრაობას და არც ფეხით მოსიარულებს.

4.1.2. კულტურულ მემკვიდრეობაზე ფიზიკური ზეგავლენა

ქვე-პროექტით გათვალისწინებულია სამუშაოების განხორციელება უშუალოდ აბასთუმნის ობსერვატორიის ტერიტორიაზე, რაც მოიცავს: ავტოსადგომის მოწყობა, ტელესკოპის ცენტრალური შენობის რეაბილიტაცია და მისი მიმდებარე ტერიტორიის კეთილმოწყობა, საბაგირო ხაზისა და სადგურების რეაბილიტაცია.

სამშენებლო სამუშაოების დროს ფიზიკურ კულტურულ მემკვიდრეობაზე ზემოქმედების რისკები მინიმალურია.

ვინაიდან ქვე-პროექტი ხორციელდება კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის უშუალო სიახლოვეს, დიდია შემთხვევითი არქეოლოგიური ობიექტების გამოვლენის ალბათობა მიწის სამუშაოების დროს. ასეთ შემთხვევაში, კონტრაქტორმა დაუყონებლივ უნდა შეწყვიტოს მიწის სამუშაოები და აცნობოს მუნიციპალური განვითარების ფონდს. ფონდი თავის მხრივ აცნობებს საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს, რომელიც პასუხიმგებელი იქნება მომდევნო ქმედებებზე. სამუშაოს გაგრძელება მოხდება მას შემდეგ, რაც კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო მისცემს კონტრაქტორს ნებართვას.

ოპერირების ფაზაში გაზრდილი ტურისტული ნაკადის გამო მოსალოდნელია არაპირდაპირი ზემოქმედება, როგორიცაა ნარჩენების წარმოქმნის ზრდა, ვანდალიზმი.

4.1.3 ბუნებრივ გარემოზე ზეგავლენა

ნიადაგის დაბინძურება

ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი სამუშაოებით ნიადაგის დაბინძურების პოტენციური წყაროები შეიძლება იყოს:

- დიზელის საწვავი, ზეთუბი, სამუხრუჭე სითხე, ანტიფრიზი (დაღვრა/გაჟონვა მანქანა/დანადგარებიდან);
- ცემენტი, ბეტონი და სხვა დამაბინძურებლები;
- სამშენებლო ნარჩენები (შესაფუთი მასალები, ქვები, ხრეში, ცემენტის, ბეტონის, ხის და სხვა მასალების ნარჩენები).

წყლის დაბინძურება

წყლების დაბინძურება შეიძლება მოხდეს სხვადასხვა წყაროებიდან:

- საწვავის, ზეთუბის ან სხვა სახითათო ნივთიერებების დაღვრა, განსაკუთრებით საწვავით გამართვის ან მანქანა-დანადგარების შეკეთების სამუშაოების დროს;
- ექსკავაციის შედეგად წარმოქმნილი შლამიანი წყლებით;
- სანიაღვრე წყლებში არსებული შლამით;
- მანქანა-დანაგარების გარეცხვისას;
- დაბინძურებული მიწის ან გრუნტის წყლების ზემოქმედებით;
- ზედაპირულ და/ან გრუნტის წყლებზე ქლორის შემცველი ნარჩენი წყლით, რომელიც წარმოიქმნება ახლად დამონტაჟებული წყალმომარაგების სისტემის დეზინფექციის შედეგად.

მოსალოდნელია დაღვრების სწრაფი ჩადინება წყლის ობიექტებში, რის შემდეგაც ძნელი იქნება დაბინძურების ლოკალიზება, და გაიზრდება ქვემო დინებაში უფრო დიდი ფართობის დაბინძურების რისკი. ამიტომ მნიშვნელოვანია ლოკალიზების ღონისძიებების დაუყონებლივ გატარება წყლის დაბინძურების რისკის წარმოქმნის შემთხვევაში.

ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის შემდგომ გაშიშვლებული გრუნტი წვიმიან ამინდში შეიძლება ჩაირეცხოს სამუშაოების განხორციელების ადგილიდან.

ჰაერის დაბინძურება და ხმაური

ჰაერის დაბინძურების სავარაუდო ზეგავლენა მცირეა. ჰაერის დაბინძურება შეიძლება გამოიწვიოს მანქანა-დანადგარების მომრაობამ/მუშაობამ ქვე-პროექტის ტერიტორიაზე და მასალების/ნარჩენების ტრანსპორტირებისას. ზემოქმედების წყაროები შეიძლება იყოს:

- მძიმე ტექნიკის მუშაობით გამოწვეული ხმაური და ვიბრაცია;
- გამონაბოლქვი (სატრანსპორტო საშუალებებიდან, ბულდოზერებისაგან, ექსკავატორებისაგან);
- მტვერი;
- მასალების მოწოდების/ტრანსპორტირების შედეგად წარმოქნილი გამონაბოლქვი.

სამშენებლო ნარჩენები

ინერტული სამშენებლო ნარჩენები

სამშენებლო სამუშაოებისას მოსალოდნელია შემდეგი სახის ინერტული სამშენებლო ნარჩენების წარმოქმნა:

- არსებული შენობის დაშლისა და საძირკვლის მოწყობის შედეგად წარმოქნილი ინერტული ნარჩენები, როგორიცაა ზედმეტი გრუნტი, ქვები, ბეტონი, აგური და ლითონი;
- არასახიფათო ნივთიერებებით დაბინძურებული ნიადაგი;
- შესაფუთი მასალები;
- სამშენებლო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენები ტურისტული ინფრასტრუქტურის სამუშაოების წარმოებისას;
- ბუნებრივი მასალა (მიწა, კლდე).

სახიფათო სამშენებლო ნარჩენები

მოსალოდნელია მცირე რაოდენობით სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა მანქანა-დანადგარების ტექნიკური მომსახურების სამუშაოების შედეგად, როგორიცაა:

- თხევადი საწვავი;
- ზეთები, ჰიდრავლიკური სითხე;
- ქიმიურ ნივთიერებების, მაგ. ანტიფრიზი;
- დაბინძურებული ნიადაგი;
- გაუონვის საწინააღმდეგო მასალები, რომლებიც გამოყენებული იქნა ზეთისა და ქიმიური ნივთიერებების შესაწოვად;
- მანქანის/ძრავის ფილტრის კარტრიჯები;
- ზეთიანი ტილოები, ნახმარი ფილტრები, დაბინძურებული ნიადაგი და ა.შ.

ტრანსპორტთან დაკავშირებული ზეგავლენა

შესაძლოა ადგილი იქნეს შემდეგი სახის ზეგავლენებს:

- ხმაურის და ვიბრაციის გაზრდა;
- სატრანსპორტო საცობების წარმოქმნა,
- ჰაერის დაბინძურება გამონაბოლქვით,
- გზების ატალახება;
- ტრანსპორტის საწვავით გამართვის ან ტექნიკური მომსახურების დროს დაბინძურება.

ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის დაკარგვა მისი მოჭრის გამო

ნიადაგის საფარის ზედა ფენის დანაკარგებს მისი მოჭრის შედეგად შეიძლება ადგილი ექნეს მისი არასწორის შენახვისა და რეკულტივაციის შედეგად გადარეცხვის გამო.

4.2 በጀት የሚገኘው ነው

ტურისტული አንቀጽ ስምምነት በጀት የሚገኘው ነው እና የሚከተሉት ደንብ ተመዝግቷል፡፡

- በጀት የሚገኘው ነው እና የሚከተሉት ደንብ ተመዝግቷል፡፡
- ስያጭ ተመዝግቷል፡፡

ስያጭ ተመዝግቷል፡፡ የሚከተሉት ደንብ ተመዝግቷል፡፡

ቁጥር 1፡፡ የሚከተሉት ደንብ ተመዝግቷል፡፡

5. የሚከተሉት ደንብ ተመዝግቷል፡፡

የሚከተሉት ደንብ ተመዝግቷል፡፡ የሚከተሉት ደንብ ተመዝግቷል፡፡

የሚከተሉት ደንብ ተመዝግቷል፡፡

1. የሚከተሉት ደንብ ተመዝግቷል፡፡
2. የሚከተሉት ደንብ ተመዝግቷል፡፡
3. የሚከተሉት ደንብ ተመዝግቷል፡፡
4. የሚከተሉት ደንብ ተመዝግቷል፡፡
5. የሚከተሉት ደንብ ተመዝግቷል፡፡

6. თუ კონტრაქტორს სამუშაოების შედეგად წარმოექმნება 200 ტონაზე მეტი არასახიფათო ნარჩენი ან 1000 ტონაზე მეტი ინერტული ნარჩენი ან 125 კგ-ზე მეტი სახიფათო ნარჩენი წლის განმავლობაში, მომზადებული უნდა იქნეს და გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს წარედგინოს დასამტკიცებლად კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმა, დანიშნული უნდა იქნეს გარემოსდაცვითი მმართველი და გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს წარედგინოს ინფორმაცია მის „შესახებ „ნარჩენების მართვის კოდექსის“ შესაბამისად.

ლიცენზიების ასლები, ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროს ინვენტარიზაციის ტექნიკური ანგარიში (შეთანხმებული გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან) და შეთანხმება ნარჩენების განთავსების თაობაზე მგვ-ში წარმოდგენილი უნდა იქნეს სამუშაოების დაწყებამდე.

დაცული უნდა იქნეს GOST და SNIP ნორმები.

გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმა

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
წინა-სამშენებლო ფაზა			
მოთხოვნილი ნებართვები/ლიცენზიების და შეთანხმებების მოპოვება	მოთხოვნილი დოკუმენტების არ არსებობის შემთხვევაში მარეგულირებელი ორგანოს მიერ გატარდება სანქციები კონტაქტორის წინააღმდეგ	კონტრაქტორის მიერ მოპოვებული უნდა იქნეს შემდეგი ნებართვები/ლიცენზიები და მათი ასლები წარმოდგენილი უნდა იქნეს მგფ-ში:	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		- შეთანხმება საყოფაცხოვრებო და სამშენებლო ნარჩენების განთავსებაზე უახლოეს ნაგავსაყრელზე.	
ადგილობრივი მოსახლეობის ინფორმირება დაგეგმილ საქმიანობაზე	<p>ადგილობრივი მოსახლეობის მტრული დამოკიდებულება და შესაძლო კონფლიქტი გამოიწვევს სამუშაოების შეწყვეტას.</p> <p>სამშენებლო კონტაქტორის საქმიანობა და მოულოდნელი გამოჩენა საპროექტო ობიექტზე შექმნის ადგილობრივი მოსახლეობისთვის დისკონფორტულ სიტუაციას.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - საინფორმაციო ბანერის განთავსება საპროექტო ტერიტორიაზე. ბანერზე განთავსებული უნდა იქნეს ინფორმაცია საკონტაქტო პირების შესახებ მგფ-ში, ზედამხედველ კომპანიასა და ადგილობრივ მუნიციპალიტეტში, რომელსაც ადგილობრივმა მოსახლეობამ შესაძლოა მიმართოს გარემოსდაცვითი და სოციალურ საკითხებთან დაკავშირებით საჩივრის არსებობის შემთხვევაში. - ბანერი დამზადებული უნდა იყოს ამინდის უარყოფითი პირობებისადმი გამდლე მასალისაგან. - ბანერზე წარწერები განთავსებული უნდა იქნეს ქართულ და ინგლისურ ენებზე. - ადგილობრივი მოსახლეობა ინფორმირებული უნდა იყოს სამუშაოების ვადებისა და მოცულობების შესახებ 	მშენებელი კონტრაქტორი,

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
გარემოსდაცვითი შემარბილებელი ღონისძიებების განხორციელების ინსტიტუციონალური მოწყობა	სამშენებლო კონტრაქტორის სუსტი და უხარისხო გარემოსდაცვითი და სოციალური მოთხოვნების შესრულება. სამუშაო ტრამვა და სხვდასხვა სახის დაზიანებები გამოწვეული ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების წესების უგულებელყოფით.	- ბუნებრივი და სოციალური გარემოს დაცვაზე და EMP-ის განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირის დანიშვნა - მუშახელის ტრეინინგი ბუნებრივი და სოციალური გარემოს დაცვასთან დაკავშირებით გასატარებელ ღონისძიებებზე - გარემოზე ზემოქმედების შესარბილებლად საჭირო აღჭურვილობის უზრუნველყოფა	მშენებელი კონტრაქტორი
მშენებლობის ფაზა			
სამშენებლო სამუშაოები, მათ შორის: - ობიექტის ტერიტორიის მომზადება - მიწის სამუშაოები	ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება	- მანქანა-დანადგარები უნდა იყოს გამართულ მდგომარეობაში, რომ არ მოხდეს მუშა-ხელისა და ადგილობრივი მოსახლეობის შეწუხება გამონაბოლქვით. უნდა განხორციელდეს მანქანა-დანადგარების რეგულარული ტექნიკური მომსახურება, გაუმართაობის გამო გამონაბოლქვის გაზრდის თავიდან ასაცილებლად.	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
<ul style="list-style-type: none"> - შენობა-ნაგებობების მოწყობა - სამშენებლო ტექნიკის ექსპლოატაცია - სატრანსპორტო ოპერაციები 		<ul style="list-style-type: none"> - დიზელის ძრავები რეგულარულად უნდა შემოწმდეს და შეკეთდეს ემისიების მინიმიზაციის მიზნით. ყველა მანქანა-დანადგარი ასევე უნდა შეკეთდეს საჭიროებისამებრ, რათა უზრუნველყოფილი იყო მათი გამართული მუშაობა და პოტენციური ემისიების თავიდან აცილება; - სატრანსპორტო საშუალებების საწვავით გამართვა უნდა მოხდეს ისე, რომ თავიდან იქნეს აცილებული ემისიები (საწვავის შენახვისათვის არ უნდა იქნეს გამოყენებული ღია ავზები); - მასალებისა და ნარჩენების ტრანსპორტირება უნდა მოხდეს დაბურული ტრანსპორტით მტვერის წარმოქნის შემცირების მიზნით. სამშენებლო ტერიტორია უნდა მოირწყოს საჭიროებისამებრ; მუშები აღჭურვილი უნდა იქნენ პერსონალური დაცვის საშუალებებით; - დემონტაჟის სამუშაოების დროს ტერიტორია უნდა დატენიანდეს ან დამონტაჟდეს მტვრის შემაკავებლები; 	

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		<ul style="list-style-type: none"> - გარემო (ტროტუარები, გზები) თავისუფალი უნდა იყოს წარმოქმნილი ნამსხვრევებისაგან; - მიწის სამუშაოები უნდა შეჩერდეს ძლიერი ქარის დროს; - სამშენებლო მასალები და ყრილები უნდა იქნეს გადახურული; - მოჭრილი/ამოღებული გრუნტი უნდა იქნეს დასაწყობებული შესაბამისად; - აკრძალულია სამშენებლო მასალების ან ნარჩენების დაწვა, - აკრძალულია მანქანების და მძიმე ტექნიკის დაუტვირთავი მუშაობა. - ტერიტორიის რეკულტივაცია უნდა მოხდეს სამუშაოების დასრულებისთანავე. 	

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
	ხმაურის და ვიბრაციის გავრცელება	<ul style="list-style-type: none"> - მასალების გადაზიდვისას ტრანსპორტის მოძრაობის სიჩქარე უნდა იქნეს შეზღუდული დასახლებულ ადგილებში უსაფრთხო დონემდე; - უნდა განხორციელდეს მანქანა-დანადგარების პერიოდული ტექნიკური კონტროლი და შეკეთება საჭიროებისამებრ; - სატრანსპორტო ოპერაციები უნდა განხორციელდეს მხოლოდ დღის საათებში - ტექნიკის უქმი სვლა არ უნდა იყოს ნებადართული. გამოყენებული უნდა იქნეს შესაბამისი მაყუჩები; - უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს მანქანა-დანადგარების გამართული მუშაობა. 	მშენებელი კონტრაქტორი
	ნიადაგის საფარის დაზიანება	<ul style="list-style-type: none"> - სამშენებლო ტერიტორია და მისასვლელი გზები უნდა იქნეს მონიშნული სამუშაოების დაწყებამდე; - სამუშაო ტერიტორიის საზღვრები უნდა იქნეს დაცული სამუშაოების განხორციელების დროს; - სამუშაო უბნებიდან ნიადაგის საფარის მოხსნა (შეძლებისდაგვარად) და დასაწყობება შემდგომი გამოყენების მიზნით უნდა მოხდეს „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ 	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		<p>ტექნიკური რეგლამენტის (2014) მოთხოვნების შესაბამისად</p> <p>ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის დასაწყობება უნდა მოხდეს არაუმეტეს 2 მეტრი სიმაღლის გროვებად, რომლის გვერდის დახრილობის კუთხე არ აღემატება 45°-ს.</p> <p>ნიადაგის დასაწყობების ადგილის შერჩევისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს შემდეგი:</p> <p>დასაწყობების ადგილი ისე უნდა იყოს შერჩეული, რომ არ მოხდეს ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის ჩამოშლა, დატკეპვნა ტექნიკის მოძრაობის შედეგად, ასევე დაბინძურება სხვა მასალებით.</p> <p>ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა გამოყოფილი უნდა იქნეს გრუნტისაგან (ნიადაგის ქვედა ფენისაგან);</p> <p>ნიადაგის დასაწყობება უნდა მოხდეს ისე, რო არ იყოს წყლით წარეცხვის/დატბორვის საფრთხე;</p> <p>დაუშვებელია ნიადაგის დასაწყობება მდინარიდან/წყლის ნაკადებიდან 25 მეტრზე ნაკლებ მანძილზე, ადგილმდებარეობის ტოპოგრაფიის თავისებურების გათვალისწინებით;</p>	

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		<p>დაუშვებელია ნიადაგის საფარის მოხსნა ძლიერი წვიმის დროს;</p> <p>დასაწყობებული ნიადაგი გამოყენებული უნდა იქნეს ქვე-პროექტის ტერიტორიის რეკულტივაციისათვის სამუშაოების დასრულებისთანავე. საჭიროებიდან გამომდინარე უნდა მოხდეს მიწის საფარის მოსწორება, რეკულტივაცია, და ბუნებრივი მცენარეული საფარის სწრაფად აღდგენის ღონისძიებების განხორციელება.</p> <p>საჭიროების შემთხვევაში კონტრაქტორმა უნდა განახორციელოს დასაწყობებული ნიადაგის ეროზიის საწინააღმდეგო ღონისძიებები, როგორიცაა ეროზიის საწინააღმდეგო საფარის მოწყობა, ზედაპირის დატაეპნა და/ან დაგრუნტვა. დასაწყობებული ნიადაგი დაცული უნდა იქნეს წყლის ნაკადით ჩარეცხვისაგან ბერმების ან მისი ექვივალენტის მოწყობით გროვების ირგვლივ, საჭიროებისამებრ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - დასაწყობებული ნიადაგი გამოყენებული უნდა იქნეს ტერიტორიის რეკულტივაციისთვის სამუშაოების დასრულებისთანავე. 	

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		<p>გრუნტის ქვედა ფენის დასაწყობება უნდა მოხდეს არა უმეტეს 3 მ სიმაღლის გროვებად, რომელთა გვერდების დახრილობის კუთხე არ აღემატება 60°-ს. ამასთან, გათვალისწინებული უნდა იქნეს შემდეგი:</p> <ul style="list-style-type: none"> - დასაწყობების ადგილი იმგვარად უნდა იქნეს შერჩეული, რომ არ მოხდეს მისი დატვების ტექნიკის მოძრაობის შედეგად ან დაბინძურება სხვა მასალებით; - გრუნტი გამოყოფილი უნდა იქნეს ნიადაგის ნაყოფიერი ფენისაგან. 	

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
	წყლისა და ნიადაგის დაბინძურება	<ul style="list-style-type: none"> - პერსონალის უზრუნველყოფა ტუალეტებითა და აბაზანებით და წარმოქმნილი ჩამდინარე წყლების ცენტრალიზებული ჩაშვება საკანალიზაციის სისტემაში, თუ ეს შესაძლებელია ან დროებითი ნაგებობების მოწყობა - ტექნიკის გამართულობის უზრუნველყოფა - ტექნიკის საწვავით გამართვა მხოლოდ სათანადოდ აღჭურვილი საწვავმზიდებით, ამასთან სავალდებულოა წყვეტშემკრებების გამოყენება - ტექნიკის საწვავით გამართვა და ტექ. მომსახურება მხოლოდ სპეციალურად გამოყოფილ უბანზე, სადაც მოხსნილია ნიადაგი და მოწყობილია ხრეშოვანი საფარი, ზეთები, საწვავი და გამხსნელები დასაწყობებული უნდა იქნეს მხოლოდ სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში, საწვავის, ზეთებისა და გამხსნელების დასაწყობება არ უნდა მოხდეს კულტურული მემკვიდრეობის ადგილის სიახლოვეს; - უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს სამშენებლო მასალების სათანადოდ დასაწყობება სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში; 	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		<ul style="list-style-type: none"> - სახიფათო ან ტოქსიკური მასალები დროებით განთავსებული უნდა იქნეს უსაფრთხო კონტეინერებში შესაბამისი წარწერით (შემადგენლობა და მოპყრობის პირობები). სამშენებლო მოედანზე ხელმისაწვდომი უნდა იყოს დაღვრის შემთხვევაში შემკავებელი მასალები (სორბენტები, ქვიშა, ნახერხი); - უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს დაღვრის დაუყონებლივ გაწმენდა, დაბინძურებული ნიადაგის/ გრუნტის ტერიტორიიდან გატანა; - არ უნდა მოხდეს ცემენტის ან ბეტონის ნარჩენების ჩარცხვა/ჩაყრა ნებისმიერ წყლის ობიექტში. - სამუშაოების დასრულებისთანავე უნდა მოხდეს ტერიტორიის გაწმენდა სამშენებლო ნარჩენებისგან. 	
	გარემოს დაბინძურება მყარი და თხევადი ნარჩენებით	<ul style="list-style-type: none"> - აკრძალულია ნარჩენების დაწვა; - არ უნდა იქნეს გამოყენებული ტყვია შემცველი საღებავები; - სხვადასხვა სახის ნარჩენები (სახიფათო, სამშენებლო, საყოფაცხოვრებო) უნდა შეგროვდეს სეპარირებულად. ნარჩენების 	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		<p>დროებითი განთავსებისათვის უნდა იქნეს გამოყოფილი სპეციალური ადგილი და განხორციელდეს დაბინძურების საწინააღმდეგო ღონისძიებები;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ინერტული ნარჩენები და ჭარბი გრუნტი უნდა განთავსდეს ვანი მუნიციპალიტეტის გამგეობის მიერ გამოყოფილ ტერიტორიაზე (იხ. დანართი 8); - სახიფათო და ტოქსიკური ნარჩენები უნდა განთავსდეს უსაფრთხო კონტეინერებში, რომლებზეც მითითებული იქნება მათი შემადგენლობა და მოპყრობის პირობები; აკრძალულია სახიფათო ნარჩენების უკონტროლო განთავსება სამშენებლო ტერიტორიაზე. სახიფათო ნარჩენები უნდა მოთავსდეს გაუონვისაგან დაცულ კონტეინერში რათა თავიდან იქნას აცილებული დაღვრა და გაუონვები; სახიფათო ნარჩენების გადაცემა უნდა მოხდეს ასეთი ნარჩენების მართვაზე ლიცენზიის მქონე კომპანიისთვის, მასთან დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე; - ნებისმიერი სახის სამშენებლო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენი ტერიტორიიდან გატანილი უნდა იქნეს ხშირად; 	

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		<ul style="list-style-type: none"> - ნარჩენების განკარგვის შესახებ უნდა იწარმოებოდეს დოკუმენტაცია, რათა უზრუნველყოფილი იქნას მისი სათანადო განკარგვის მტკიცებულება. 	
	ზემოქმედება სატრანსპორტო ნაკადებზე	<ul style="list-style-type: none"> - ტექნიკის მოძრაობის სიჩქარე უნდა იქნას შეზღუდული - ტექნიკის გადაადგილება მოხდეს მხოლოდ დადგენილი მარშრუტებით - ტრანსპორტის მოძრაობის სიხშირე უნდა იქნას შეზღუდული 	მშენებელი კონტრაქტორი
	მოსახლეობის და პერსონალის ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების რისკები	<p>სამშენებლო ადგილი უნდა იქნეს სათანადოდ დაცული და მშენებლობასთან დაკავშირებული სატრანსპორტო მოძრაობის დარეგულირებული. ეს მოიცავს (მაგრამ არ შემოიფარგლება) შემდეგ ღონისძიებებს:</p> <ul style="list-style-type: none"> - გზის მაჩვენებლების, გამაფრთხილებელი ნიშნების, ბარიერების განთავსებას. სამშენებლო ტერიტორია იქნება მკაფიოდ შესამჩნევი, 	მშენებელი კონტრაქტორი

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		<p>ხოლო პოტენციური რისკების შესახებ მოხდება საზოგადოების გაფრთხილება.</p> <ul style="list-style-type: none"> - სამშენებლო ადგილები და ყველა თხრილი უნდა იქნეს შემოღობილი და სათანადოდ დაცული უნებართვო შესვლისაგან, განსაკუთრებით ბავშვებისთვის; - უნდა მოეწყოს სათანადო განათება და განთავსდეს უსაფრთხოების ნიშნები; <p>მოხდება სამუშაო საათების ადგილობრივ სატრანსპორტო მოძრაობის სქემასთან მორგება, მასალებისა და ნარჩენების ტრანსპორტირება არ უნდა მოხდეს პიკის საათებში ან პირუტყვის გადაადგილების დროს.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ტექნიკის მოძრაობის სიჩქარე უნდა იქნას შეზღუდული - ტექნიკის გადაადგილება მოხდეს მხოლოდ დადგენილი მარშრუტებით 	

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
	კერძო საკუთრებაში არსებული ქონების დაზიანება	<ul style="list-style-type: none"> - ტექნიკის გადაადგილება მხოლოდ დადგენილი მარშრუტებით - ტექნიკის მომრაობის სიჩქარის შეზღუდვა - მიყენებული ზიანი სრულად უნდა იქნეს ანაზღაურებული კონტრაქტორის მიერ 	მშენებელი კონტრაქტორი
	კონფლიქტი ადგილობრივ მოსახლეობასთან ან სხვა ზემოქმედების ქვეშ მყოფ პირებთან	<ul style="list-style-type: none"> - მოსახლეობასთან შეხვედრა (საჭიროების შემთხვევაში) - საჩივრების მიღება და მათზე რეაგირება; - საჩივრების განმხილველი კომისია უნდა ჩამოყალიბდეს ადგილობრივ დონეზე შემდეგი შემადგენლობით: ასპინმის მუნიციპალიტეტის საკრებულოსა და გამგეობის უფლებამოსილი წარმომადგენლები, სოციალური მომსახურების სამსახურის უფროსი, ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენელი. 	მშენებელი კონტრაქტორი
	პროფესიული ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების რისკები	<ul style="list-style-type: none"> - სამუშაოების დაწყებამდე მუშახელის ინფორმირება მოსალოდნელი რისკების შესახებ და ინსტრუქტაჟი შრომის უსაფრთხოების წესებთან დაკავშირებით, ზემოხსენებული უზრუნველყოფილი უნდა იქნას 	მშენებელი კომპანია

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
		<p>სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე და მათი მსვლელობისას</p> <ul style="list-style-type: none"> - პერსონალის საჭირო პირადი დაცვის საშუალებების (მაგ, ჩაფხუტები, ხელთათმანები, სხვა) მომარაგება და მათი სწორედ გამოყენება - ტექნიკის ექსპლოატაციისას უსაფრთხოების უზრუნველყოფა - გამაფრთხილებელი ნიშნების განთავსება მაღლი რისკის უბნებზე - ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებისა და ხმაურის ზემოქმედების შესამცირებლად რეკომენდირებული ღონისძიებების გატარება 	
	ზემოქმედება კულტურულ მემკვიდრეობაზე	<ul style="list-style-type: none"> - ტერიტორიის დასუფთავება და რეკულტივაცია სამშენებლო სამუშაოების დასრულებისთანავე - სამუშაოების შეჩერება მიწის სამუშაოებისას არქეოლოგიური ობიექტის ან არტეფაქტების აღმოჩენის შემთხვევაში, კულტურის და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს ინფორმირება აღმოჩენის შესახებ და საქმიანობის განახლება მხოლოდ სათანადო ნებართვის მიღების შემდეგ 	მგებ, მშენებელი კონტრაქტორი
ექსპლუატაციის ფაზა			

საქმიანობა	მოსალოდნელი უარყოფითი ზემოქმედება	შემარბილებელი ღონისძიება	ღონისძიების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი
ობსერვატორიის ოპერირება, საზოგადოებრივი ტუალეტი, ავტოსადგომი, საბაგირო	გარემოს დაბინძურება მყარი ნარჩენებით და ჩამდინარე წყლებით	<ul style="list-style-type: none"> - სანაგვე ურნების განთავსება ობიექტის ტერიტორიაზე - მყარი ნარჩენების რეგულარულად გატანა მუნიციპალიტეტის საყოფაცხოვრებო ნაგავსაყრელზე, მმართველ კომპანიასთან დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე - ნარჩენების წვის აკრძალვა - 	ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

6. გარემოსდაცვითი მონიტორინგი

მუნიციპალური განვითარების ფონდი პასუხისმგებელია განახორციელოს გარემოზე ზემოქმედების შერბილების ღონისძიებების მონიტორინგი. საკონსულტაციო კომპანია, რომელიც დაქირავებულია, როგორც სამუშაოების ზედამხედველი, ასევე დაეხმარება მგფ-ს, რათა უზრუნველყოფილი იქნეს ქვე-პროექტის ფარგლებში განხორციელებული სამუშაოების გარემოსდაცვითი და სოციალური შესაბამისობა. ქვე-პროექტის გარემოსდაცვითი მონიტორინგი განხორციელდება ქვემოთ მოცემული გეგმის შესაბამისად.

გარემოზე ზემოქმედების გეგმის განხორციელების თაობაზე ანგარიში წარმოდგენილი იქნება მგფ-ის ყოველკვარტალურ ანგარიშებში. მგფ ასევე უზრუნველყოფს კონტრაქტორისაგან ყველა ნებართვის, ლიცენზიებისა და შეთანხმების წერილების ასლების მიღებას და შენახვას, რომლებიც კონტრაქტორს მოეთხოვება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ინერტული მასალების მოპოვებისათვის, ასფალტის ქარხნის ოპერირებისათვის, სხვადასხვა სახის ნარჩენების განთავსებისათვის.

7. გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმის დარღვევის გამოსწორება

მგფ, როგორც სამშენებლო სამუშაოების დამკვეთი, პასუხისმგებელი იქნება კონტრაქტორის მიერ ხელშეკრულების პირობების დაცვაზე, რაც ასევე მოიცავს გმგ შესრულებას.

კონტრაქტორი პასუხისმგებელია საქმიანობა განახორციელოს საქართველოს გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის შესაბამისად. შეუსაბამობების გამოვლენის შემთხვევაში კონტრაქტორი პასუხისმგებელი იქნება დაფაროს გარემოსთვის მიყენებული ზიანის აღმოფხვრასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი.

7. განხორციელების ღირებულება

გარემოსდაცვითი მართვის გეგმით შემოთავაზებული ინდივიდუალური შემარბილებელი ღონისძიებების განხორციელების ხარჯები მცირეა და შესაბამისად, რთულია მათი გამოცალკევება სამშენებლო ოპერაციების ხარჯებიდან. მიუხედავად ამისა, რეკომენდირებულია, რომ მასალათა და სამუშაოთა მოცულობების ჩამონათვალი, რომელიც სატენდერო დოკუმენტაციაში არის მოცემული შეიცავდეს ნარჩენებისა და დარჩენილი მასალის განკარგვის პუნქტს. გარემოსდაცვით პრინციპებთან შესატყვისობისათვის საჭირო სხვა ხარჯები სავარაუდოდ სხვადასხვა სამშენებლო საქმიანობის ფასებში უნდა იქნას ინტეგრირებული.

9. საჩივრების გადაჭრის მექანიზმი

საჩივრების განმხილველი კომისია ჩამოყალიბდება მუნიციპალურ დონეზე. იმ შემთხვევაში თუ საჩივარი არ გადაიჭრება ადგილობრივ დონეზე, მისი გადამისამართება მოხდება სსიპ „საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდში“. საჩივრების მონიტორინგის მიზნით, მუნიციპალური განვითარების ფონდი მოახდენს რეგისტრაციას ყველა საჩივრის, კომენტარის და ასევე, როგორ მოხდა საჩივრის გადაწყვეტა. საჯარო კონსულტაციის ფარგლებში ადგილობრივი მოსახლეობას ინფორმაცია მიეწოდება განხილულ საკითხთან დაკავშირებით და საკონტაქტო პირის შესახებ.

ამასთანავე, კონტრაქტორი ვალდებულია განათავსოს საპროექტო ობიექტთან საინფორმაციო დაფა, სადაც წარმოდგენილი იქნება ინფორმაცია საკონტაქტო პირების შესახებ მგვ-დან, საზედამხედველო კომპანიიდან და ადგილობრივი მუნიციპალიტეტიდან.

8.მონიტორინგი მართვის გეგმა

საქმიანობა	რა (პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?)	სად (არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?)	როდის (განსაზღვრეთ სიხშირე/ან უწყვეტობა?)	რატომ (ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
------------	---	---	--	--	---	--

წინა-სამშენებლო ფაზა

შეთანხმებებისა და ნებართვების მოპოვება	სამშენებლო მასალების შესყიდვა ოფიციალურად რეგისტრირებული მომწოდებლისგან და შეთანხმება ნარჩენების განთავსების შესახებ	მომწოდებლის ოფისში, ან საწყობში	დოკუმენტების შემოწება, ინსპექტირება	სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე	ინფრასტრუქტურის ტექნიკური მდგრადობის და უსაფრთხოების უზრუნველყოფისა სამშენებლო და მისი მდებარე ტერიტორიის სამშენებლო ნაგვით დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით	მგვ, მშენებლობის ზედამხედველი
ადგილობრივი მოსახლეობის ინფორმირება დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ	საინფორმაციო ბანერის განთავსება და მასზე ზუსტი ინფორმაციის წარმოდგენა	სამშენებლო ტერიტორია	ინსპექტირება	სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე	ადგილობრივი მოსახლეობის დაგეგმილი სამუშაოების ინფორმირებულობის	მგვ, მშენებლობის ზედამხედველი

საქმიანობა	რა (პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?)	სად (არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?)	როდის (განსაზღვრეთ სიხშირე/ან უწყვეტობა?)	რატომ (ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
გარემოსდაცვით o შემარბილებელი ღონისძიებების განხორციელების ინსტიტუციონა ლური მოწყობა	სოციალური და ბუნებრივი გარემოს და მართვის გეგმის განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირი	მომწოდებლის ოფისში, ან საწყობში	ინსპექტირება	სამშენებლო სამუშაოები დაწყებამდე	სამშენებლო კონტრაქტორის სუსტი და უხარისხო გარემოსდაცვითი და სოციალური მოთხოვნების შესრულება. სამუშაო ტრამვა და სხვდასხვა სახის დაზიანებები გამოწვეული ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების წესების უგულებელყოფით	მგვ, მშენებლობის ზედამხედველი
სამშენებლო ფაზა						
სამშენებლო მასალებით უზრუნველყოფ ა	სამშენებლო მასალების შეძენა მხოლოდ ოფიციალურად დარეგისტრირებული მომწოდებლებისაგან	მომწოდებლის ოფისში, ან საწყობში	დოკუმენტების შემოწმება	მოწოდების კონტრაქტების გაფორმებისას	ინფრასტრუქტურის ტექნიკური მდგრადობის და უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით	მგვ, მშენებლობის ზედამხედველი

საქმიანობა	რა (პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?)	სად (არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?)	როდის (განსაზღვრეთ სიხშირე/ან უწყვეტობა?)	რატომ (ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
სამშენებლო მასალების და ნარჩენების ტრანსპორტირე ბა;	სატრანსპორტო საშუალებების და მექანიზმების ტექნიკური მდგომარეობა	სამშენებლო ტერიტორია	შემოწმება	გაუფრთხილებელი შემოწმებები, როგორც სამუშაო, ისე არა სამუშაო საათებში	მიწისა და ჰაერის ემისიებისაგან დაბინძურების შემცირება;	მგვ,
სამშენებლო მანქანა- დანადგარების გადაადგილება	სატვირთო ავტომობილების შემოსაზღვრა და დაცვა სპეციალური საფარით გათვალისწინება წინასწარ დადგენილი მარშრუტისა და სამუშაო საათების	სამშენებლო ტერიტორია			ხმაურით და ვიზუალურით ადგილობრივი საზოგადოებების შეწუხების შეზღუდვა	მშენებლობის ზედამხედველი, საპატრულო პოლიცია
მიწის სამუშაოები	ამოღებული გრუნტის დროებითი შენახვა წინასწარ განსაზღვრულ და შეთანხმებულ ტერიტორიებზე; ამოღებული გრუნტის უკუჩაყრა და/ან განთავსება	სამშენებლო ტერიტორია	შემოწმება არქეოლოგების მიერ პერმანენტული შემოწმება	მიწის სამუშაოების პროცესში	სამშენებლო და მისი მდებარე ტერიტორიის სამშენებლო ნაგვით დაბინძურების თავიდან აცილება	მგვ, მშენებლობის ზედამხედველი საქართველოს ეროვნული მუზეუმი

საქმიანობა	რა (პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?)	სად (არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?)	როდის (განსაზღვრეთ სიხშირე/ან უწყვეტობა?)	რატომ (ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
	ოფიციალურად გამოყოფილ ტერიტორიებზე					კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტო
ინერტული მასალების მოძიება	მასალის შესყიდვა არსებული მომწოდებლებისგან, თუ შესაძლებელია; მოპოვების ლიცენზიის მიღება სამუშაოების კონტრაქტით და ლიცენზიის პირობების მკაცრად დაცვა; კარიერის ტერიტორიის დატერასება, კარიერის ექსპლუატირებული ადგილების ამოვსება და ლანდშაფტის ჰარმონიზაცია;	მოპოვების ადგილუბრი	დოკუმენტების შემოწმება. სამუშაოს შემოწმება.	მასალის მოპოვების დროს	ფერდობების ეროზიის შეზღუდვა, ეკოსისტემებისა და ლანდშაფტების დეგრადაციის შეზღუდვა; მდინარის ნაპირების ეროზიის, შეწონილი ნაწილაკებით წყლის დაბინძურების და წყლის ეკოსისტემის მოშლის შეზღუდვა.	მგჯ, მშენებლობის ზედამხედველი

საქმიანობა	რა (პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?)	სად (არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?)	როდის (განსაზღვრეთ სიხშირე/ან უწყვეტობა?)	რატომ (ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
	მდინარის ხრეშის და ქვიშის ამოლება ნაკადის გარეთ, ხრეშის დამცავი ბარიერების მოწყობა მოპოვების ტერიტორიასა და მდინარეს შორის და არ იქნას დაშვებული მანქანების შესვლა წყალში					
სამშენებლო ნარჩენების წარმოქმნა	სამშენებლო ნარჩენების დროებითი შენახვა სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში; ნარჩენების დროულად გადაყრა ოფიციალურად გამოყოფილ ადგილებში	სამშენებლო ტერიტორია; ნაგავსაყრელი ტერიტორია	შემოწმება	პერიოდულად მშენებლობის პროცესში და პრეტენზიების შემთხვევაში	სამშენებლო და მის მეზობლად მდებარე ტერიტორიების მყარი ნარჩენებისგან დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით	მგებ, მშენებლობის ზედამხედველი

საქმიანობა	რა (პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?)	სად (არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?)	როდის (განსაზღვრეთ სიხშირე/ან უწყვეტობა?)	რატომ (ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
ტრანსპორტის მიმღრაობის დარღვევა და ფეხით მოსარულეთათვ ის მისასვლელის შეზღუდვა	საგზაო მოძრაობის შეზღუდვის/შემოვლითი გზის აბრების განთავსება; სამშენებლო მასალების შენახვა და სამშენებლო ნარჩენების დროებითი განთავსება ისე, რომ თავიდან ავიცილოთ მისასვლელი გზების ჩახერგვა	სამშენებლო მოედანზე და მიდამოებში	შემოწმება.	მშენებლობის დროს	ავტოსაგზაო შემთხვევების პრევენცია; ადგილობრივი მოსახლეობისთვის, მიყენებული დისკომფორტის შეზღუდვა;	მგე, მშენებლობის ზედამხედველი
მუშების ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება	მუშების ფორმებით და ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით აღჭურვა; მუშების და პერსონალის ინფორმირება მექანიზმებთან/აღჭურვილობას თან მუშაობისას ინდივიდუალური უსაფრთხოების წესების და ინსტრუქციების შესახებ და	სამშენებლო ტერიტორია	შემოწმება	გაუფრთხილებელი შემოწმება სამუშაოების მსვლელობისას	სამუშაო ადგილზე უბედური და გაუთვალისწინებელი შემთხვევების თავიდან აცილები მიზნით	მგე, მშენებლობის ზედამხედველი

საქმიანობა	რა (პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?)	სად (არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?)	როდის (განსაზღვრეთ სიხშირე/ან უწყვეტობა?)	რატომ (ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
	ასევე აღნიშნული წესების/ინსტრუქციების მკაფრი დაცვის შესახებ					

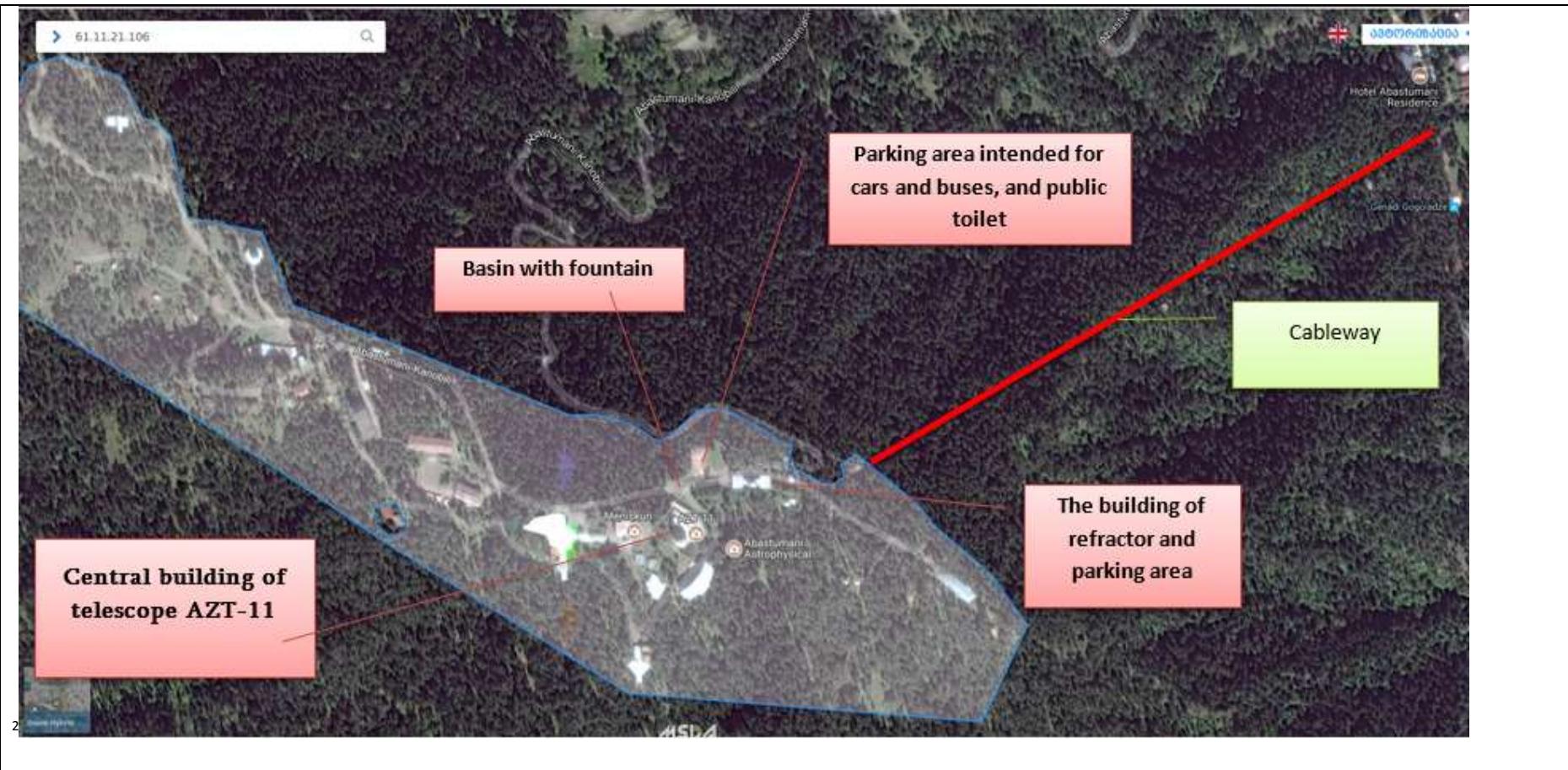
ოპერირების ფაზა

წყალმოარაგები ს და კანალიზაციის სისტემების მოვლა- პატრონობა	წყალმომარაგების სისტემა არ ჟონავს და მოდის შეუფერხებლად. კანალიზაციის გამწმენდი მუშაობს კარგად.	სარეაბილიტაციო საშუალებები	შემოწმება	ოპერირებისას	წყლის დანაკარგის პრევენცია გადაუმუშავებელი წყლით ზედაპირის და მიწის დაბინძურების პრევენცია	ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
მყარი ნარჩენების მართვა	ნაგვის ურნების განთავსება მუზეუმის მიმდებარე ტერიტორიაზე და ნარჩენების დროული და რეგულარული გატანა ტერიტორიიდან	რეაბილიტირებუ ლი ობიექტი	შემოწმება	ოპერირებისას	ტერიტორიაზე ნარჩენების დაყრის თავიდან აცილება	ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტო

საქმიანობა	რა (პარამეტრი ექვემდებარება მონიტორინგს?)	სად (არის პარამეტრი, რომელიც ექვემდებარება მონიტორინგს?)	როგორ (უნდა განხორციელდეს პარამეტრის მონიტორინგი?)	როდის (განსაზღვრეთ სიხშირე/ან უწყვეტობა?)	რატომ (ხდება პარამეტრის მონიტორინგი?)	ვინ (არის პასუხისმგებელი მონიტორინგზე?)
რეაბილიტაციი ს შემდეგ ტერიტორიის ობიექტის მოვლა- პატრონობა	არასანქცირებული მშენებლობა და მიწის არაფორმალური გამოყენება ვარძიის ტერიტორიის მიმდებარედ	რეაბიტირებული ობიექტი	შემოწმება	ოპერირების დროს	მიმდებარე ტერიტორიისა და ობიექტის ისტორიული და ესთეტიური ღირებულების დაკარგვის თავიდან აცილება	ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

დანართი 1. საკადასტრო ინფორმაცია, ორთოფოტო, არსებული მდგომარეობის ამსახველი სურათები

ობსერვატორიისა და მიმღებარე ტერიტორიის საკადასტრო ინფორმაცია

² ტერიტორია ლურჯი ფიგურის შიგნით რეგისტრირებულია, როგორც სახელმწიფო საკუთრება. ხოლო, წითელი ხაზი აღნიშნავს საბაგიროს ხაზს, რომლის რეაბილიტაციას იგეგმება. საბაგირო რეგისტრირებულია სახელმწიფო საკუთრებად, თუმცა გაივლის ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკის ტერიტორიაზე. თუმცა, მუნიციპალური განვითარების ფონდს მიენიჭა სპეც სარგებლობის უფლება.

საბაგიროსა და სადგურის საკადასტრო ინფორმაცია

საკადასტრო კოდი

საკადასტრო კოდი
სახელი

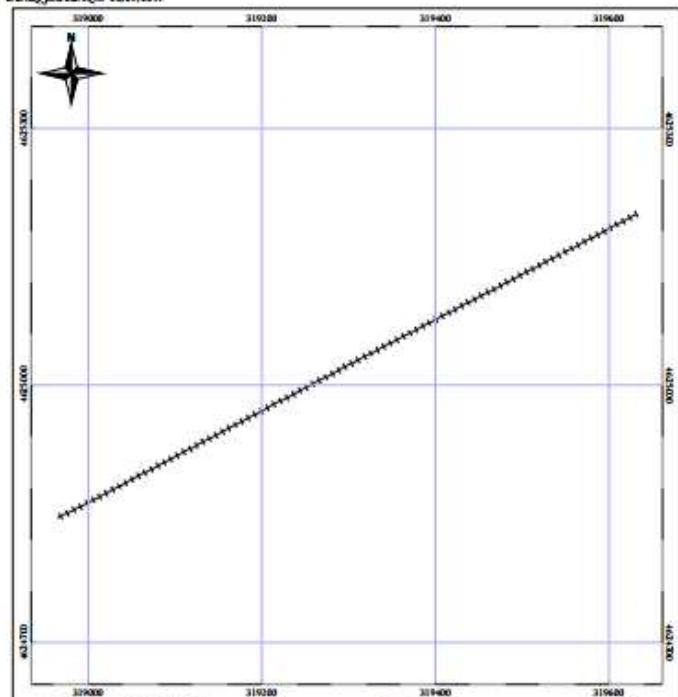
საცავის დღე: 61.06.2013

საცავის ტერიტორიული კოდი

მდგრადი ნომრი: 882017677866

სიტუაციური კოდი: 755.96.0 (WGS 84 / UTM zone 38N)

მდგრადი თარიღი: 28/07/2017

საცავის ტერიტორიული კოდი: 755.96.0 (WGS 84 / UTM zone 38N)

სახელი:

ჩატარებული საცავი

მდგრადი საცავი

საცავის ტერიტორიული კოდი

მდგრადი ნომრი

მდგრადი თარიღი

საცავის ტერიტორიული კოდი

მდგრადი ნომრი

მდგრადი თარიღი

საცავის ტერიტორიული კოდი

მდგრადი ნომრი

მდგრადი თარიღი

საცავის ტერიტორიული კოდი

მდგრადი ნომრი

მდგრადი თარიღი

საცავის ტერიტორიული კოდი

მდგრადი ნომრი

მდგრადი თარიღი

საცავის ტერიტორიული კოდი

მდგრადი ნომრი

მდგრადი თარიღი

საცავის ტერიტორიული კოდი

მდგრადი ნომრი

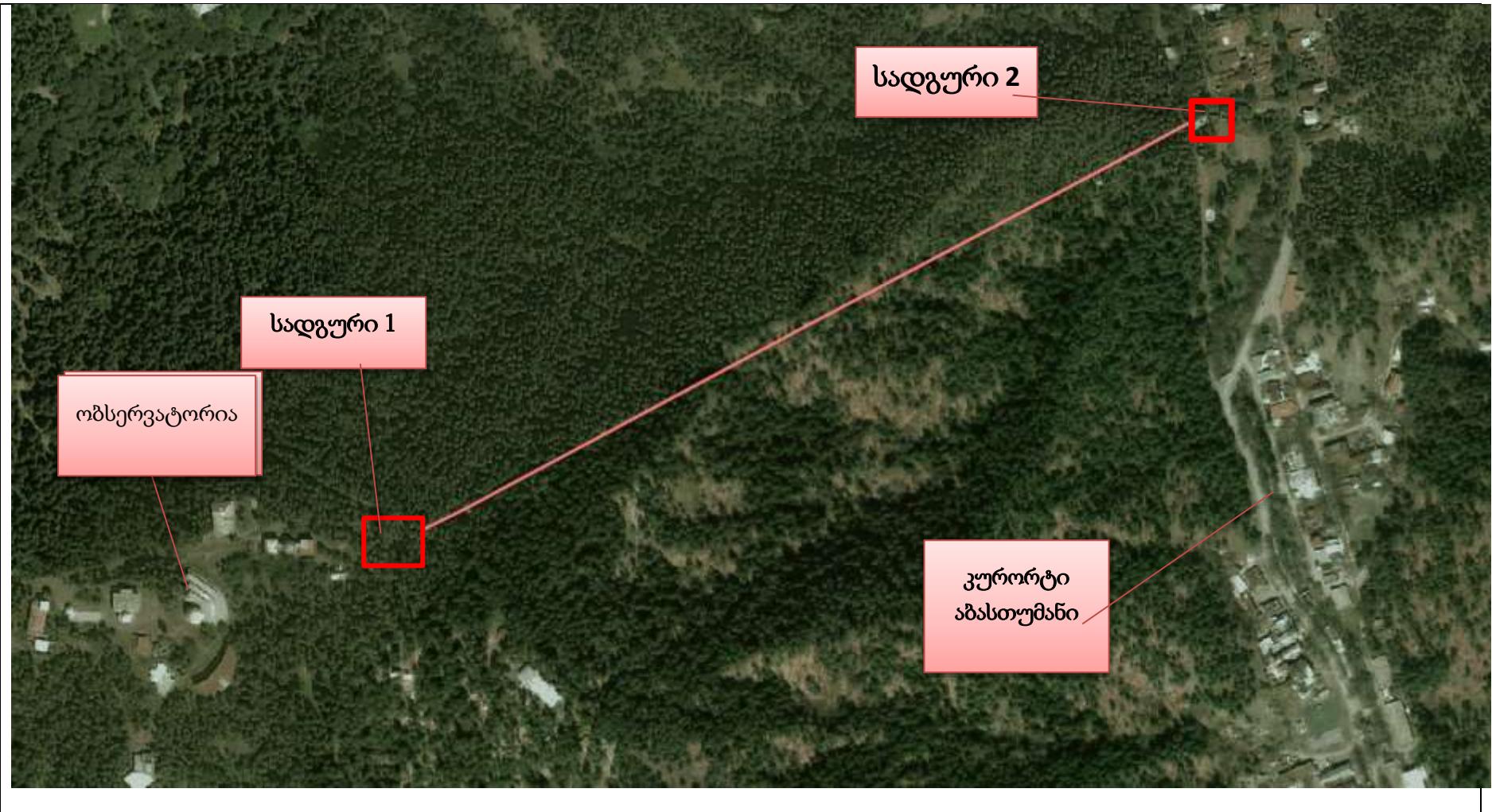
მდგრადი თარიღი

საცავის ტერიტორიული კოდი

მდგრადი ნომრი

მდგრადი თარიღი

საცავის ტერიტორიუ

ობსერვატორიის, ავტოსადგომის, შადრევანისა ადგილმდებარეობა

ავტოსადგომი და
საზოგადოებრივი
ტუალეტი

რეფრაქტორის
შენობა და
ავტოსადგომი

შადრევანი

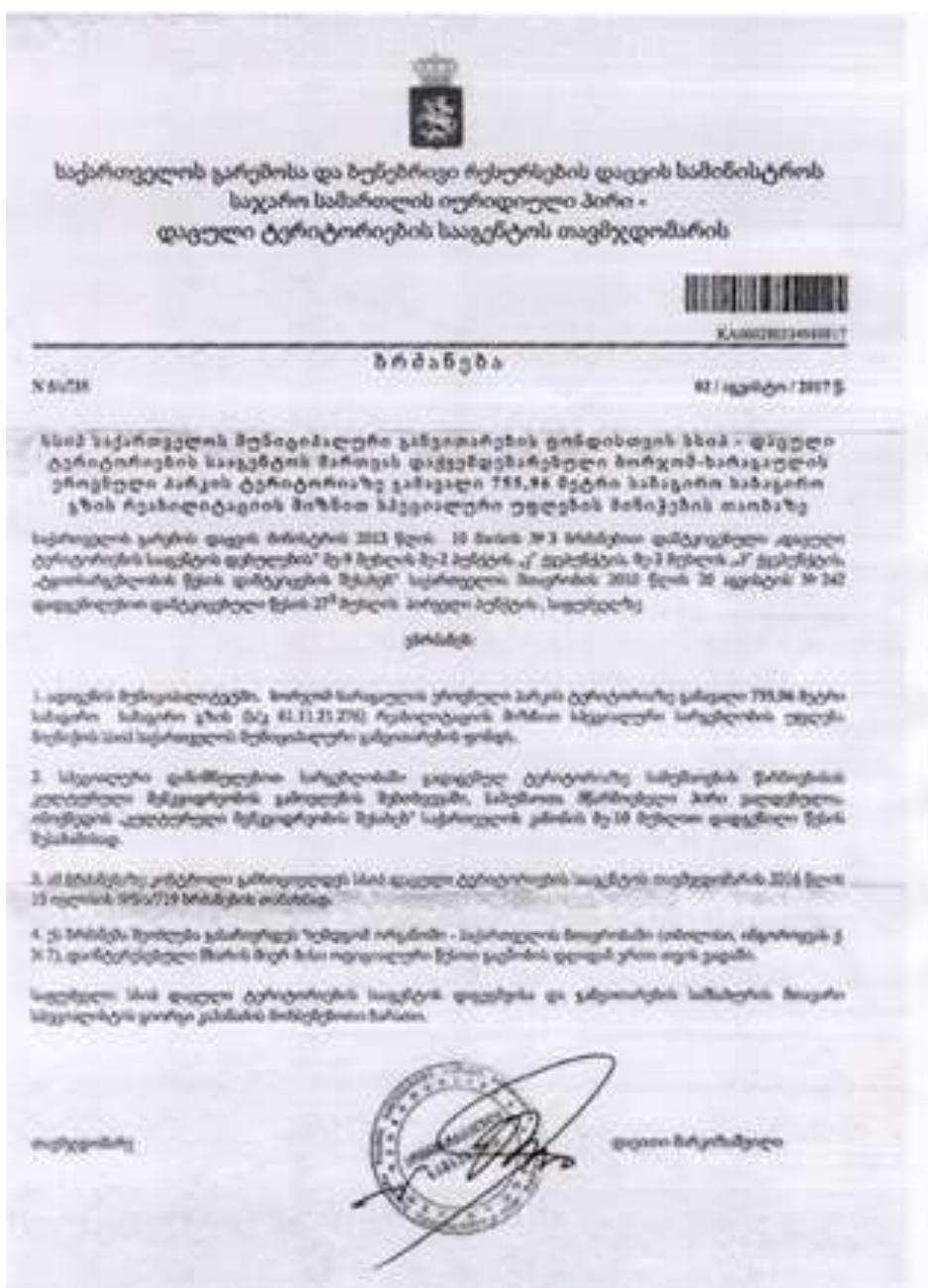
ტელესკოპის ცენტრალური შენობა

საბაგიროს სადგურები

დანართი 2. დაცული ტერიტორიების სააგენტოს ბრძანება

დანართი 2. საჯარო განხილვის ოქმი

6 ნოემბერი, 2017 წელი

ადიგენის მუნიციპალიტეტი, საქართველო

საჯარო განხილვის ოქმი

ობსერვატორის რეაბილიტაცია აბასთუმანში

ქვე-პროექტის გარემოს დაცვითი მიმოხილვის საჯარო განხილვის ოქმი

2017 წლის 6 ნოემბერს, ადიგენის მუნიციპალიტეტში, ობსერვატორის შენობაში გაიმართა ქვე-პროექტის „ობსერვატორის რეაბილიტაცია აბასთუმანში“ გარემოსდაცვითი მიმოხილვის დოკუმენტის საჯარო განხილვა.

შეხვედრა მიზნად ისახავდა ადგილობრივი მოსახლეობის ინფორმირებას ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი სამუშაოების, ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე მოსალოდნელი უარყოფითი/დადებითი ზეგავლენისა და მათი თავიდან აცილების გზებისა და საშუალებების შესახებ.

შეხვედრას ესწრებოდნენ:

აბასთუმანის ობსერვატორის წარმომადგენლები: კახა რეზესიძე, ყულჯანიშვილი ტარიელი, ზაზაშვილი ეთერი, მაისურაძე ნუგზარი, თედო ქინქლაძე, გოდერიძე ელდარი, კახა კოჯორიძე, ანტუშა კირაკოსიანი, რეზო ნაცვლიშვილი.

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის წარმომადგენელი: მ. ხმალაძე;

ადგილობრივები: ტარიელ განდელაძე, ანზორ ხოვერაშვილი;

აბასთუმანში გამგებლის წარმომადგენელი: გიორგი გედევანიძე;

აბასთუმანში გამგებლის წარმომადგენლის თანაშემწე: გიორგი ელისაბედაშვილი

მუნიციპალური განვითარების ფონდის წარმომადგენლები:

ნინიკო ისაკაძე- გარემოს დაცვის სპეციალისტი;

ნუცა გუმბერიძე- ბენეფიციარებთან ურთიერთობის სპეციალისტი;

ქეთევან პაპაშვილი- გარემოს დაცვის სპეციალისტი.

შეხვედრა გახსნა ნინიკო ისაკაძემ, გარემოსდაცვითი უსაფრთხოების სპეციალისტმა და დამსწრე საზოგადოებას წარუდგინა ინფორმაცია მუნიციპალური განვითარების ფონდის,

შეხვედრის მიზნებისა და პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი სამშენებლო სამუშაოების შესახებ. მან შეხვედრისას განიხილა ქვე-პროექტისათვის მომზადებული გარემოდსაცვითი მიმოხილვის დოკუმენტი. მოკლედ აუხსნა საზოგადოებას მსოფლიო ბანკის მიერ დაფინანსებული ქვე-პროექტების სოციალური და გარემოსდაცვითი სკრინინგის პროცედურები და სოციალური და გარემოსდაცვითი მოთხოვნები მოცემული პროექტებისათვის, მიმოხილა ქვე-პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი სამუშაოები, ამ სამუშაოების განხორცილებებისას მოსალოდნელი სოციალური და გარემოსდაცვითი ზეგავლენა არსებულ გარემოზე და ის ძირითადი ღონისძიებები, რომელთა გატარებაც აუცილებელია სავარაუდო უარყოფითი ეფექტების თავიდან აცილების ან შერბილებისთვის. აღნიშნა, რომ პროექტებით გათვალისწინებული სამუშაოები საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად არ ექვემდებარება გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის აღებას და/ან რამე სახის შეთანხმებას გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან, ამიტომ ყველა პროცედურა ქვე-პროექტის გარემოსდაცვითი და სოციალური უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად ხორციელდება მსოფლიო ბანკის შესაბამის უსაფრთხოების პოლიტიკისა და რეგიონული განვითარების პროექტისთვის მომზადებული სამოქმედო სახელმძღვანელოს შესაბამისად.

ნინიკომ ისაკამემ ისაუბრა გარემოსდაცვითი მიმოხილვის დოკუმენტის შინაარსსა და სტრუქტურაზე. მან აღნიშნა, რომ გარემოსდაცვითი მართვის გეგმა არის მშენებელ კონტრაქტორთან გაფორმებული ხელშეკრულების განუყოფელი ნაწილი და კონტრაქტორს ევალება უზრუნველყოს დოკუმენტით განსაზღვრული, სამშენებლო სამუშაოებისას მოსალოდნელი უარყოფითი ზეგავლენის, შემარბილებელი ღონისძიებების განხორციელება. ასევე, მიმოხილა ქვე-პროექტის გარემოსდაცვითი მონიტორინგის და შესაბამისი ანგარიშების პროცედურები და ამ პროცედურების განხორციელებაზე პასუხისმგებელი მხარეები.

ნინიკო ისაკამემ შეხვედრის მონაწილეებს მიაწოდა ინფორმაცია საკონტაქტო პირების შესახებ, ვისთანაც საზოგადოებას საშუალება აქვს დაუკავშირდეს და საკუთარი მოსაზრება დააფიქსიროს გარემოს დაცვითი და სოციალურ საკითხებთან დაკავშირებული რაიმე სახის უკმაყოფილების წარმოშობის შემთხვევაში.

პრეზენტაციის დასრულების შემდეგ საზოგადოებას საშუალება მიეცა გამოეთქვათ საკუთარი აზრი ან/და დაესვათ კითხვები წარდგენილ საკითხებთან დაკავშირებით, შეხვედრის მონაწილეების მიერ დასმული იქნა შემდეგი შეკითხვები:

შეკითხვები და შენიშვნები	პასუხები და კომენტარები
---------------------------------	--------------------------------

არის თუ არა ვებ-გვერდზე განთავსებული მომზადებული მიმოხილვის დოკუმენტი?	დიახ, გარემოსდაცვითი მიმოხილვის დოკუმენტი განთავსდა საქართველოს მუნიციპალური განვითარების საიტზე- mdf.org.ge. ასევე, დოკუმენტი გაიგზავნა აბასთუმანში ადიგენის მუნიციპალიტეტის გამგებლის რწმუნებულთან.
რამდენი ხანი გაგრძელდება პროექტი?	საპროექტო დოკუმენტაციით გათვალისწინებულია, რომ დაგეგმილი სარეაბილიტაციო/სამშენებლო სამუშაოები გაგრძელდება 12 თვის განმავლობაში.
სად განთავსდება ავტოსადგომი?	ქვე-პროექტის ფარგლებში იგეგმება 10 ავტომობილისთვის ავტოსადგომის მოწყობა, რომელიც განთავსდება ფოსტის ოფისისა და რეფრაქტორის შენობის მიმდებარედ. საფოსტო ოფისთან შესაძლებელი იქნება 4 მსუბუქი ავტომობილისა და 2 ავტობუსის გაჩერება, ხოლო რეფრაქტორის შენობასთან მხოლოდ 4 მსუბუქი ავტომობილის.
ვინ იქნება პასუხისმგებელი სამშენებლო/სარეაბილიტაციო სამუშაოების მონიტორინგზე?	სამუშაოების ზედამხედველობას განახორციელებს, როგორც მუნიციპალური განვითარების ფონდი, ასევე საზედამხედველო კომპანია JV of "Soosung Enginerring Co.Ltd." (Korea), "Voyants Solutions Pvt. Ltd." (India) SAMAN Corporation" (Korea) and "GZAMSHENPROJECT LTD" (Georgia).

შეხვედრის დასასრულს ადგილობრივი მოსახლეობის წარმომადგენლებმა გამოხატეს დადებითი დამოვიდებულება ქვე-პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოებისა და დოკუმენტით გაწერილი შემარბილებელი ღონისძიებები მიმართ.

შეხვედრის ფოტომასალა და შეხვედრაზე დამსწრეთა სარეგისტრაციო ფურცლის ასლი თანდართულია.

ოქმი მომზადებულია საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდის გარემოს დაცვისა და განსახლების სამსახურის გარემოს დაცვის უსაფრთხოების სპეციალისტის ნინიკო ისაკაძის მიერ.

რეგისტრაციის ფურცელი

რეგისტრაციის განვითარების მესამე პროგრესი

აბასთუმანში იმსერვატორის რემილიტაცია

ქუ-პროექტის გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმის საჯარო გამზილება

6 ნოემბერი, 2017

შეკვეთრაზე დამსწრეთა რეგისტრაციის ფურცელი

	საძლო, გვარი	ორგანიზაცია	საკონტაქტო ინფორმაცია	ნებმიზერა
1.	კახა ჩეგერიძე	საქართველოს მუნიციპალური	599 8125 99	3.1066
2.	ვაჲა ბალაძე	საქართველო მუნიციპალური	577-187-127	6288
3.	გამამაძე ვაჲა	ოშიახვის მუნიციპალური	595 95- 80-55	2.828
4.	ყირიმიშვილ გიორგი	ოშიახვის მუნიციპალური	551 20-67-20	844
5.	გილეგიძე ნიკოლოზ მატევიავაშვილი	55821-6521	6.27	

	6. Հայոց ազգական ժողով	առաջարկադիմություն	Կայսերական հայոց ազգական ժողով	Եղանակակից ազգական ժողով
6.	Կայսերական հայոց ազգական ժողով	առաջարկադիմություն	595-26-52-99	ա. Ք. Ճ.
7.	Հայոց ազգական ժողով	առաջարկադիմություն	577-23-77-22	Հ. Խ.
8.	ՀԱՅ ՀԱՅՈՒՆԻ	առաջարկադիմություն	591412172	Տ. Խ.
9.	Հայոց ազգական ժողով	առաջարկադիմություն	595-75-00-76	Հ. Խ. Հ. Խ.
10.	Հայոց ազգական ժողով	առաջարկադիմություն	599352370	Հ. Խ.
11.	Հայոց ազգական ժողով	առաջարկադիմություն	555-55-78-56	Հ. Խ.

	66201- 83/27	မြန်မာပြည်နယ်ရုံးမြို့နယ်	62
12.	၁၁၂၀၈ နေ့လျှောက်	၁၇၆၄၂၂၂၅၅၅ 577-23 77 17	
13.	၂၀၁၀၅ ၄၇၃၅-၉၈၂၂၆၂	၁၇၆၄၂၂၂၅၅၅၅ 577-96-69-53	
14.	၆၃၃၂၃ ၁၈၄၂၂၂၀၀၆၀	၁၇၆၄၂၂၂၅၅၅၅ 551-79-43-96	
15.	၂၂၂၂၂၂ ၂၂၂၂၂၂၂၃၇၇	၁၇၆၄၂၂၂၅၅၅၅ 598-24-11-80	
16.	၁၃၂၂၁၂၂၂၇၂၂၂	၁၇၆၄၂၂၂၅၅၅၅ 551 44 55 11	
17.	၁၂၂၂၁၂၂၂၇၂၂၂	၁၇၆၄၂၂၂၅၅၅၅ 598 55 2 111	
18.			

Photo material

